

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 28 Cor.
 Pe un jum. . . 14
 Pe o lună . . . 2-48
 Nrul de Duminecă
 pe un an . . . 5 Cor.
 Pentru România și
 America . . . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Re-
 publica și străinătate pe
 un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 si ADMINISTRATIILE
 Dealul Fetrenesc nr. 22.
 INSERȚIUNILE
 se primesc la redac-
 ție.
 Măsuțele publice și Locu-
 iștile poștă fiecare cu 30 C.
 Manuscrisurile nu se în-
 posesă.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Comedia unei împăcări.

Guvernul dlui Khuen n'are să ne poată învinui de nimic. Purtarea noastră, în special a presei românești, față de acțiunea de împăcare a fost cât se poate de ireproșabilă. Dacă n'am leșinat tocmai de bucurie, ca organul Mitropoliei din Sibiu, am deschis totuși și noi un credit oarecare mișcării pornite. Cunoscând pe deoparte sorgința de unde s'a dat îndemnul, iar pe de alta dându-ne seama și de sentimentul public al chibzuiților noștri sftetnici naționali, am avut alitudinea cea mai corectă posibilă: am privit și am așteptat! Și mărturisim că în acest timp de așteptare s'a petrecut sub ochii noștri mirați un proces din cele mai instructive și plin de cea mai crudă satiră.

Inceputul acestui spectacol politic s'a remarcat prin o situație psihologică falsă prin excelență. Am văzut cum dorința împăcării s'a manifestat mai întâi prin principiul: bate-i, ca să-i poți supune! Guvernul, cu gândul de a ne sili să-i primim prietenia, ne-a schingiuit mai întâi în alegeri, pentru ca în urmă să ne poată trata ca pe niște resleți biruiți și supuși. Și când ne-a văzut risipiți, slăbiți și fără orientări luminoase, a crezut că ne va găsi gata, să primim, ca niște haite flămânde, cea dintâi sfarmătură de milă. Aceasta a fost întâia fază a comediei. Dar cum între actul zdrobirei și zmerita propunere a păcei era contrazicerea cea mai vizibilă; cum sentimentul de istorică dușmănie a pacificatorilor nu

era firesc să se schimbe de pe o zi pe alta, — am înregistrat numai încercarea atât de paradoxală a guvernului și am așteptat mai departe.

Logic era acum, ca dela o dorință platonice să se treacă la fapte și ca din lumea vorbelor sunătoare guvernul unguresc să se hotărască a veni cu propuneri pozitive, să anunțe o serie de reforme parlamentare, cari să garanteze Românilor condițiile și avantajile desarmării. Comedia însă își ia dezvoltarea. Curge numai șuvoiul de fraze în cuvântări publice, în organele guvernului și în felurite interviewuri și din toată lărmălaia aceea nu se desprinde nici o idee. Orice combinație e vagă și tot ce spun membrii guvernului, îndeosebi dl Stefan Tisza, sânt cele mai evidente încurcături și banalități, din cari om nu se poate cuminti, nici ca din glasul Dodonei. Sforăială și farsă e totul și produce impresia că guvernul unguresc are tot interesul, ca să se știe în anumite locuri, că el tratează cu Români.

Faimoasele aceste tratări își au însă și partea lor esențială de haz și formează fondul de intrigă a comediei. În ori ce stat constituțional guvernul tratează cu fracțiunile partidelor din parlament. Guvernul nostru însă, nesocotind aceste uzanțe occidentale, își făurește el singur oamenii de încredere și când nu reușește cu ei, recurge la bărbați, ce e drept iubiți de națiune, cum este dl Mișu, dar fără caracterul oficialității. Dl Khuen trece peste voința poporului român, care își are organismul

său politic și reprezentanții săi în dietă, buni-răi, cum sânt, — și în loc de a face din împăcare o chestiune deschisă, o cocoloșește după culise, cu cine voiește, ca să păstreze aparențele unei diplomații ridicole. Ajunși în starea de potignire; convinși că transfugii sunt prea slabi pentru a întruhipa o operă artificială cu dânsii; înspăimântați de tonul categoric al elaboratului dlui Mișu, oamenii guvernului pornesc deodată să simtă rău. Iși aduc aminte de promisiunea făcută și n'au încontro. Se văd rușinați de a fi făgăduit marea cu sarea și demascați că în realitate nu se pot ține de făgăduială. Și iată o stare de nervozitate se instăpânește asupra lor. Momentele din urmă sunt arhiglumețe. Din comunicatele recente ale organelor guvernamentale împotriva împăcării, se vede că toți corifeii păcii din partea maghiară se agită și se revoltă și se busumflă și declară că fac dungă peste socoteală, deoarece cu acești Români nu se pot înțelege.

Serios? E finita la comedia?

Bine ar fi să fie așa! Episodul acesta caraghios odată terminat, ne-am putea vedea fiecare de ale sale. Români s'ar convinge repede că toată gălăgia aceasta cu pacea, așezată pe asemenea baze și operațiuni oculte, n'a fost decât o ameteală trecătoare, care putea să degereze într-o formidabilă cursă. Și dacă față de toate apucăturile șirete ale unor politicieni de specie vulgară, ca cei dela guvern, ne-am știut păstra bunul simț și am reușit să-le întrezărim comedia cea goală, să ne dăm cu

FOIȚA ZIARULUI "TRIBUNA".

SONETE.

De Victor Eftimiu.

A fost demult..

Din zarea unor vremi îndepărtate
 În licăriri de candelă pustie,
 Un dor neîmplinit acum învie
 Și rugător, la poarta minții bate.

...A fost demult, cândva, într-o câmpie,
 Sftos și veșnic în singurătate
 Un flutur cu aripi nescuturate,
 O floare cu cosiță aurie.

Și când într'un amurg de primăvară
 Infiorați de dor se sărutară
 Veni un vânt și-l alungă din cale.

Iar fluturul, pribeag pe căi străine
 M'a întâlnit și mi-a vorbit de tine,
 Purtând pe-aripl — parfumul buzei tale.

Amurg.

Povești, cântări din vremile străbune,
 Melancolii și doruri îmi strecoară
 Târziu rază ce a uitat să moară
 În zarea tristului Soare-apune.

Când ziua către alte zări coboară
 Atât de multe șoapta seri, mi spune,

Și atâta de dulos o sflițune
 Nespusă 'n vraja ei mă înfășoară!

Pășesc ca'ntrun altar tăcut, în care
 Au răsunit acorduri funerare
 Și glas ciudat, în grai apocalptic...

Și e atât trecut pe n'treaga zare,
 Că cerul, piramizi și temple mi pare, —
 Iar soarele — un împărat egiptic.

E rîndul tău...

O, dute iar în lumea ți de-altădată —
 În lumea ta de vise înstelate,
 În care-ai petrecut, fără păcate,
 Copilăria ta nevinovată.

Vezi tu, în trista mea singurătate
 Trăiesc o lume atât de fermecată!
 Frumoși ți ochi la mine ce mai cată? —
 Frumoșii ochi din ceasuri neuitate!

Și tu și ea, n'ai spus că ne am uitat?
 N'ai spus că gluma noastră e păcat, —
 Or poate vrei să reînceapă gluma?

O, nu'nceerca să răscolești din nou
 În pieptul meu, al dragostei ecou,
 M'am pocăit. E rîndul tău acum.

Din lumea celor cari nu cuvântă:

Grivei.

De Emil Gârleanu.

E bătrîn. Înțelege că-i bătrîn, că-i netrebnic, că cele câteva zile ce i-au mai rămas sânt o povară pe capul tuturor. De când s'a și îmbolnăvit nu-l mai strigă nimeni, nu-l mai mângăie nici o mână, nu se mai întoarce spre el nici o pereche de ochi. A slujit cu credință. Douăzeci de ani, vara și iarna, în curtea aceasta a trăit, și-a păzit-o. În nopțile de toamnă, cu ploile repezi și pătrunzătoare, în nopțile de iarnă, cu vifornițele năprasnice, el nu stătea în cușca lui; suflând cu greu, încordându-și mușchii, căci era vânos, tăia troianul, cutreera toate colțurile grădinii, și, lătrînd, dădea de știre că nu e chip să te poți apropia de casa stăpînului lui. Dar în seara aceea, când prinsese de pulpa piciorului pe hoțul care furase mere din pomul de lângă gard! Ani de-rîndul simțise durerile loviturii de ciomag pe care i-o dăduse atunci în creștetul capului. Și altădată.. Dar câte nu făcuse, câte nu suferise Grivei, dulăul credincios al curții!

Dar vremea trece, viața cu ea. Și-acuma îmbătrînise! Nu se mai putea duce nici până la ușa bucătăriei, să capete un ciolan, să l lingă. Rămânea uneori zile întregi fără să înghită nimic, fiindcă nu se putea mișca. Și-acum, în urmă, avea niște dureri grozave. Urla. Și mai ales noaptea, când nu avea cu ce să se mai eie, când nu mai vedea pe ceilalți câni, când rămânea singur, numai el și suferința lui, mai ales nopțile îl chinuia boala. Și urla. Mai întâi gemea, gemea înă-

toții seama de zilele de muncă grea ce ne așteaptă în vederea luptelor viitoare. Lase guvernul deprinderile sale neleale, învețe-se mai întâi a considera mai omeneste demnitatea unui popor, renunțe la căi piezișe și când va reuși să dea problemei naționalității o înfățișare mai corespunzătoare cu adevărul și dreptatea, ne va găsi la locul nostru!

Separarea delegațiilor. În ședința de ieri a subcomisiunii ungare de externe, mulți delegați unguri au stărut pentru separarea delegației ungare de cea austriacă. În acest caz delegația ungară și ar ține ședințele în Budapesta, iar cea austriacă în Viena. Ungurii speră să poată îndepărta aparența că delegațiile sânt parlamentul comun al monarhiei. Ministrul Aehrenthal a rezistat dorinței delegațiilor unguri, cari vor să se pună zăgaz în calea evoluției firești a federalizării monarhiei.

Congresul național al bisericii sârbești. Din Viena se anunță că ministrul președinte ungar contele Khuen Hélyváry și patriarhul sârbesc au avut o consfătuire mai lungă asupra timpului în care să se convoace congresul național al bisericii sârbești.

Ministrul președinte și patriarhul sârbesc s'au înțeles ca acest congres să se convoace numai în primăvara anului viitor, după Paști.

Agitator achitat. Curtea de casație din Budapesta în ședința sa de ieri, a adus o hotărâre cam rară: a achitat pe un agitator, pe care îl condamnase curtea de apel din Turgul-Murășului.

Octavian Popa, primarul din Cergăul-mic (com. Alba-inferioară), pe vremea lui Apponyi își îngăduise să facă o observație nevinovată cind învățătorul afirma pe pereții școlii o tablă de carton cu textul imnului unguresc. O fi zis cam că »Ce caută acolo tabla aia?... De-i acolo, de nu-i acolo, tot un drac! N'o pricepe nimeni!»

Pentru observarea aceasta a fost dus la judecată, acuzat că ar fi săvârșit delictul agitației. Tribunalul l-a achitat, dar curtea de apel din Turgul-Murășului l-a condamnat la 15 zile închisoare și 20 cor. amendă în bani.

Curtea de casație din Budapesta însă a avut bunul simț să nu aprobe sentința ridicolă a curții de apel.

Și multe umblete și vexațiuni ale sârmanului »agitator?»

bușit, cu gura închisă, cu limba sgârcită, gema adânc, ca și cum i-se desfăcea inima din piept. Apoi îl apucau fiorii, spasmurile îi descleșteau fălcile și gemetele îi eșiau mai tari, mai ascuțite. Apoi plângea, plângea cum plâng oamenii, cu lacrimi fierbinți, cari îi lunecau pe bot, și par'că-l ardeau. Și'n urmă, înebunit de durere, nu mai putea răbda, în urmă urla, urla groaznic din toată puterea măruntălor lui, cu toată încordarea glasului, urla spăimântător, de răsună până în depărtări, de unde-i răspundea ecoul ca un alt câne care îi plângea de milă. Și dimineața, când zorii zilei mijeau adormea, sleit, pe culcușul lui de paie.

Și toți ai casei cari treceau pe lângă el îl blestemau. Toți. Urletele lui le tulbura liniștea nopții, le curma somnul și-i făcea să tresară speriați, în pat. Iar unii credeau că prevestește ceva rău, că prevestește moartea cuiva. El îi auzea vorbind, îi auzea și-i înțelegea. Cu ochii blânzi, și șterși de boală îi urmărea până ce se făceau nevăzuți.

El înțelegea și aștepta.

De aceea în dimineața aceasta, când și-a zărit stăpânul de departe, venind spre el, cu mâinile la spate, ținând ceva, ce sclipi, la o întorsătură în bătaia soarelui, a înțeles. Atunci, în sufletul

Delegațiunile.

Budgetul marinei. — Sfârșitul discuției asupra budgetului de externe, în delegațiunea austriacă.

În ședința ei de ieri delegațiunea ungară a adoptat budgetul marinei neschimbat, după care s'a intrat apoi în discuția budgetului de externe.

Discuția asupra budgetului marinei a durat trei ceasuri. Raportorul Rozenberg a prezentat motivele proiectului. Fostul secretar general Mezösy a adus din nou în discuție chestiunea celor două vase de război ce se construiesc în stabilimentele tehnice fără să fi fost comandate de conducerea armatei. Prezintă propunerea ca delegațiunea să desaproabe procederea comandantului marinei. Guvernamentalul Nagy Ferencz combate propunerea lui Mezösy, în vreme ce Kossuth pledează în favoarea ei. În vorbirea sa Kossuth a spus că marina trebuie să-și sporească artileria și nu numărul vaselor. După ce mai vorbesc delegații Issekutz și Bakonyi, din partea conducerii marinei spune ultimul cuvânt căpitanul de corvetă Luchici. Budgetul a fost apoi votat.

În ședința de după amiază s'a intrat în discuția budgetului de externe și oratorii au repetat cunoscutele aprecieri referitoare la anexiune.

Sedința de azi.

Azi s'a continuat discuția asupra budgetului de externe. Cel dintâi la cuvântul delegatul guvernamental Laszkáy și n'are decât terminul diplomatic pentru politica contelui de Aehrenthal. Al doilea orator e fostul secretar general coaliționist Mezösy. Spune că e gata să primească asupra-și atâta parte din răspunderea pentru anexiune câtă îi revine ca unui membru al fostului guvern, nu poate însă să și retacă convingerea, că anexiunea ar fi adus monarhiei cheltuieli cu mult mai puține în cazul când s'ar fi înțeles prealabil cu Turcia. Nu e corect să proslăvim anexiunea, deoarece monarhia n'are pe urma ei nici un avantaj.

Baronul Solymossy Ödön, se declară aderent al politicii dlui Aehrenthal.

Rakovszky István: Primește și el răspunderea pentru anexiune, nu însă și pentru chipul cum a fost făcută, căci chipul acesta n'a fost cel mai norocos. Colecția documentelor referitoare la

lui par'că a încercat nu o durere, ci o ja'e, o jale grozavă, o jale adâncă pentru stăpânul pe care-l văzuse copil, cu care se jucase, cu care mersese la vânat, la picioarele căruia se culcase de atâtea ori să primească, supus, vergile, ce i-se cuveneau. Și jalea aceasta par'că-i dădu puteri; se sculă, și scheunând, plângând, se tîri către stăpânul lui, se tîri și, când ajunse, îi linse picioarele, ca și cum și-ar fi luat rămas-bun. Apoi închise ochii și, încolățicit, așteptă. Așteptă mult. I-se făcuse milă stăpânului?... În sfârșit! O buibitură îi curmă deodată așteptarea dureroasă.

Și urletului lui, scurt, de moarte, îi răspunde ecoul, pentru cea din urmă oară, ca un alt câne care-l chema din depărtări.

Stabilimentul medical
Dr. A. COSMUTZA
Budapesta, Ferencz körút No 29.
S'a deschis în 1 Mai 1910 pentru morburii interne, de nervi, chirurgie și urologie.
La cerința publicului stă la dispoziție în cazuri grele consultările cu cei mai renumiți profesori și specialiști din Budapesta.
Laboratoriu medical și bacteriologie.

anexiune e foarte defectuoasă. Nu e adevărat că Aehrenthal n'ar fi ales bine momentul, căci răstimpul de când e la conducerea afacerilor interne n'a fost nici un moment mai potrivit. A fost însă pe vremea lui Goluhovszky, și anume în timpul războiului ruso-japonez. — Ministrul de externe e neconsecvent. Când s'a publicat anexiunea zisese că ajunge Turciei ca despăgubire faptul că s'a evacuat sandiacul Novibazar, și cu toate astea, nu mai departe, decât după vre-o două luni însuși el a îmbrăț Turciei drept despăgubire 2 milioane și jumătate de funți turcești. Adevărata cauză a acestei despăgubiri a fost boicotul dela Constantinopole împotriva industriei austriace. Politica contelui de Aehrenthal a fost deci determinată de hamalii din Constantinopole. N'a fost bine nici că s'a invocat tratatul dela Berlin, drept bază pentru anexiune, căci noi am fost în drept s'o facem în urma atâtor sacrificii de bani și sânge, câte am adus pentru țărișoara ele acestea, începând dela 1878 încoace.

Contele Tisza: Critică evenimentele diplomatice din timpul recent. Monarhia a fost neobliguit de preventivoare față cu Turcia și să sperăm că Turcia va ști aprecia în politica ei din viitor împrejurarea aceasta. Față cu celelalte state din Balcani punctul nostru de vedere trebuie să fie cucerirea simpatțiilor lor. Aceasta nu se poate obține cu bacșisuri economice, ci cu ajutorul unei bune politici de externe. Din acest punct de vedere se bucură că ministrul Aehrenthal n'are în intențiile sale nici o cucerire de teritoriu în Balcani. Speră că statele balcanice vor onora politica aceasta cu bunăvoință.

Dacă statele din Balcani se vor convinge, că singură monarhia austro-ungară nu manifestă tendințe de expansiune, se vor apropia de ea cu încredere. Trebuie însă înainte de toate să fim tari. Situația politicii mondiale e de așa, că nu peste mult se vor năpusti, cu forțele concentrate, asupra Balcanilor, până și unele puteri, cari până în prezent au fost împledecate să facă aceasta. Cea dintâi care își va reculege forțele și se va arunca asupra Balcanilor va fi Rusia. Trebuie deci să-l dăm ministrului de externe toate mijloacele pentru a putea fi tare. Trebuie să ne sporim și întărăm armata.

Sedința continuă.

Delegațiunea austriacă.

Sedința a fost prezidată de Glombinsky. Îndată la început, raportorul comisiei de externe, marchizul de Bacquehem, și-a rostit discursul de încheiere a discuției în general. A spus că anexiunea a fost o strălucită probă despre vitalitatea monarhiei și a vădit valoarea neprețuită a alianței cu Germania și Italia.

Budgetul de externe e primit apoi în general și se intră în discuția pe paragrafi. Socialistul Renner spune despre domnitorul că e un om cu bogate experiențe, care a știut de multeori să se înalțe cu gândul de-asupra îngustelor considerații de clasă și de naționalitate, năzuindu-se să satisfacă exigențele evoluției istorice a popoarelor.

Vorbește Dobering, apoi Massaryk: Spune că față cu Serb'ia monarhia se poartă de tot nedemn. Protestează împotriva învinuirii ce i-s'a dus, că datele produse de el în procesul Friedjung, le-ar fi câștigat în strălănită. A muncit totdeauna în mod desinteresat, ceea a arătat și cu prilejul procesului Friedjung, când a ostenit pentru o aplanare pașnică a chestiunii. Își sfârșește cuvântarea cu următoarea declarație: Ori care austriac cinstit, e în mod firesc și bun patriot, și a fost foarte dureros atins de acuza de nepatriotism ce s'a adus împotriva unora dintre delegați.

Kramarz spune că toți oamenii politici ai Slavilor, trebuie să se opue fără încetare alianței cu Germania.

la cuvântul contele de Aehrenthal și răspunde, respingând învinuirile ce i-s'au adus.

Budgetul ministerului de externe e primit apoi și în amănunte. Propunerea delegatului Seitz, re-

Fabrică de parchete,

Cluj—Kolozsvar.

Fabrichează orice parchete din sterjar și carpen pe fond de asfalt.

Lucrări de cherestrea în orice mărimi, în lemn de stejar, carpen și brad.

Primește prelucrarea completă a dusumelelor.

feritoare la reducerea cheltuielilor militare în baza unei înțelegeri ce ar trebui încheiată cu Italia.

Se intră în discuția bugetului Bosniei și Herțegovinei.

Principele de Schwarzenberg, accentuază că Germania pe vremea anexiunii a fost mai mult decât loială. Credința cătră alianța cu noi e foarte populară în Germania. Recunoștința ce datorăm Germaniei nu va putea însă influența politica noastră, mai cu seamă în Balcani, unde trebuie să facem o politică în conformitate cu interesele noastre speciale. Centrul popoarelor slave de la Sud nu poate fi decât între marginile vechei monarhii. Deși e federalist, nu aprobă ideea unei monarhii tripartite și în consecință nu consimte la amplificarea pretimpurie a constituției Bosniei. Sfârșește zicând că Austria poate fi mândră de un fiu cum îl este ministrul Burian, care își conduce într'un mod atât de excepțional resortul.

Cu vorbirea principelui de Schwarzenberg s'a sfârșit ședința.

Scrisoare de Duminică.

— Rivalități și certuri. —

Am înaintea mea toate zările românești din toate colțurile de lume, pe unde soarta ne-a împărțit. Imi arunc ochii peste ele, urmăresc preocupările lor, întrezăresc în fiecare acelaș dor de lumină, acelaș năzuință cătră mult așteptatul ceas de sărbătoare. Fiecare își urmează drumul pe care îl crede mai potrivit, fie care își îmbracă gândirea în forme pe care o crede mai accesibilă. Simți atâta mulțumire sufletească văzându-i pe toți mănâși de aceleași doruri, chemați de acelaș vis frumos de-a vedea realizându se cuvântul evangheliei: O turmă și un păstor.

Acelaș ideal. Acelaș scop final. Dar câtă deosebire este în fiecare în alegerea drumurilor, iar această deosebire a aruncat între fiii aceluiș neam, între luptătorii lui, sămânța urei. Rivalități și, cari în anumite cazuri sânt atâtea de binefăcătoare, degenerază în lupte personale, robnd sufletele, orbindu-le cu patimile lor, astfel încât de multe ori ai impresia că nu mai este vorba de frați, cari urmăresc acelaș scop, ci de oameni, în sufletele cărora ciocotește ura moștenită dela zeci de generații.

Recordul în această privință îl țin frații din America. Ajunși în lumea nouă, pe pământul de pînă liberă, de îndată ce și au putut organiza câte-va organe de publicitate, fie-care s'a crezut în drept de a da directive, fie-care s'a crezut vrednic de rolul de conducător, voind cu orice preț să și impună voința și părerea sa. De aici apoi lungul șir de certuri și atacuri. De aici nesfârșita serie de sbucumări și frământări, în decursul cărora se părea că rivalii și au uitat de îndatoririle lor față de idealul poporului din care făceau parte. E un spectacol trist acela pe care îl oferă deslănțuirea patimilor din zările fraților din America. Dar în felul acesta putem nădăjdui la un progres? În orice caz nu putem ajunge la ceea-ce am fi ajuns în cazul când atâtea energii nu s'ar fi risipit și nu s'ar risipi în lupte personale.

Inchizi cu regret paginile ziarului și îți arunci ochii peste altul. E din Macedonia, din aceea provincie a Turciei liberale și constituționale, în care neamul românesc a avut să sufere atât de mult în trecut, a vărsat atâtea sânge pentru alții, în timp ce lui nu i-a rămas decât ființa halducească sau tolagul pribegiei. Și aici aceleași nemulțumiri, aceleași lupte între frați. Organizația cea nouă a școalelor și bisericilor nu le convine. Felul cum s'a ținut congresul preotesc dela Bitolia, felul cum a fost organizată Eforia centrală, activitatea acestei Eforii îl nemulțumește. Ci că efortii lucrează în mod ilegal în contra dorinței comunităților. De aici glasuri de protestare atât acolo, cât și la București. De aici o serie de acuzațiuni unele mai grave decât altele

în contra conducătorilor fraților dela Pind. Și în timp ce se petrece această luptă între fiii aceluiș neam, celelalte naționalități din Macedonia, citind micile divergențe lucrează cu stăruință, lucrează cu zor pentru ridicarea lor, pentru a ajunge la realizarea visurilor lor. Acolo unde nu ajunge cuvântul scris și g'asul de protestare, ei se folosesc de puterea armelor. Noi? Noi avem să îl convingem mai întâi pe al nostru de îndreptățirea părerilor noastre. Binele obășesc rămâne pe al doilea plan.

Așa este ursit se vede acest neam. Căci în Bucovina se urmează aceeaș cale. De-abia ajunși a-și încheia o organizare a lor proprie și spiritul desbinării a început să pătrundă în rândurile fraților bucovineni. Ultimele știri ne vestesc proiecte de grupări aparte, de frământări gata să izbucnească în certuri pe față, spre bucuria strănilor, a Jidanilor și a Rutenilor, cari au sărit ca mușcați de șarpe, văzând că Românii își strâng rândurile că vor să repare, printr'o luptă în care se angajază toate forțele, greșelile trecutului, greșeli cari au făcut ca Românii, deși în împrejurări politice relativ favorabile, să sufere atâtea pierderi. Apariția »Revistei Politice« — ori cât de nobile ar fi sentimentele de cari cei grupați în jurul ei sânt conduși, este considerată ca o încercare de a sparge solidaritatea națională. »Patria« a început să-l acuze în public pe cei grupați la Suceava.

La noi în Ungaria? La noi cine nu s'a revoltat văzând s'arbele patățului cocoșat din mila conducătorilor noștri pe scaunul de director al unui ziar ce odată se intitula »organ oficial al partidului național românesc«?

Rivalitățile între fiii aceluiș neam își au și ele rostul lor. Ele ne dovedesc până la un punct puterea de viață a unui popor, energia acumulată în sufletul lui, care energie caută să se degajeze într'un fel sau altul. Dar când ea se cheltuiește în mici nimicuri, când ea armează dreapta fratelui în contra propriului său frate, ar trebui să ne gândim la păcatul cel mare pe care îl facem întocmai ca acel moștenitor nechezuit, cari nu și dau seama de valoarea banului, pe care-l aruncă cu gesturi de Croesus. Cam cu acelaș gest ne cheuim și noi moștenirea noastră mult mai bogată decât a popoarelor uzate din jurul nostru: Energia noastră națională. Și nu ne gândim că va veni o vreme când va trebui să ne dăm seama de acest neprețuit talant.

Imi arunc ochii peste zările românești sosite din toate colțurile pe unde soarta ne-a împărțit. Fiecare urmărește acelaș scop. Dar cât de puțin contribuie la ajungerea lui, grație marelui păcat în care am căzut, pe care nu voim să îl recunoștem. Sântem prea luxoși, prea risipitori cu moștenirea noastră, de care multe neamuri sânt geloase.

În România zările politice se războiesc la fel. Aici pofta diferitelor partide după putere și buget este motivul de ceartă. Se apropie vremea alegerilor generale și întrebarea, care preocupă astăzi pe politicienii de toate nuanțele este: Cine va prezida aceste alegeri? Fiecare din cele trei partide își revindecă acest drept. Unii în virtutea tradiției istorice, alții în virtutea popularității de care afirmă că se bucură. Se lau interviewuri, se publică declarații importante, se desvălesc atâtea »secrete de culise« se pun la cale atâtea tururi de forță.

Și, ce este mai caracteristic, chiar în sânul acestor partide sânt atâtea neînțelegeri, atâtea frământări. În provincie, fiecare frunțas vine cu velleități de conducător, de șef, în timp ce la centru se fac listele pentru viitoarele plasări.

E o fierbere generală, o alegere ciudată după popularitate. O stăruință fără de preget după putere. Răsfoești însă seria articolelor politice, vezi atacurile pe cari adversarii și le aruncă, vezi pornirea dușmănoasă dintre ei și te întrebi: De ce? Nicăiri nu vezi îndreptățirea atacurilor. Pentru că vezi, pentru că înțelegi, că luptătorii au pierdut din vedere tocmai ceea ce n'ar fi trebuit.

În ultimul timp s'a adus în discuție chestia educației politice a țărânilor. Fiecare din cele trei partide năzuiește să câștige pe partea sa pe țărani. Dacă din această năzuință va rezulta luminarea păturei dela țară asupra rostului și drepturilor ei, luptele dintre partide ar avea cel puțin acest îmbucurător rezultat.

Cor.

Partide politice.

— Parlamentele din Europa. —

Zilele trecute, un ziar frunțas englez a publicat un articol foarte interesant despre moștenitorul nostru de tron și principiile lui politice. Inspiratorul articolului din ziarul englez pretinde a ști că moștenitorul nostru e călăuzit înainte de toate de principiile democrației, convins că »numai democratizarea instituțiilor unui stat e în stare să-l consolideze«.

Activitatea de până acum a moștenitorului de tron și înainte de toate stăruințele ce le-a depus în interesul introducerii votului universal în Austria și le depune în interesul introducerii lui și în Ungaria sânt tot atâtea dovezi că arhiducele Francisc Ferdinand a înțeles mai bine decât mulți alții principiul ce și va imprima caracterul istoriei vremurilor viitoare.

Trăim într'o epocă de continue crize și frământări. În acești zece ani din urmă s'au produs un număr însemnat de schimbări de sisteme și forme de stat caracteristice. Pretutindenea se observă o mișcare înspre stânga. Mișcarea aceasta e însă abia la începutul ei și aproape nu are țărâni. E o fluctuație sgomotoasă, o fierbere clocotitoare care reclamă înă multă vreme pentru a se stabili în forme rigide.

Fără îndoială, în toate parlamentele există două categorii mari de politicieni cari corespund celor două tendințe esențiale ale spiritului omenesc: conservare și reformă. Aceștia sânt cei doi poli ai politicii, cum sânt, în acelaș timp, și poli vii întregi. Dacă vom analiza însă aceste tendințe mai de aproape, vom constata că aceleași cuvinte au adeseori înțelesuri deosebite.

În general, conservatorii, cum indică și numele, sânt apărătorii instituțiilor existente. În Franța, spre pildă, ei sânt însă adversarii acestor instituții. Chestiunile naționale, religioase și sociale de-asemena dau partidelor din osebitele parlamente o fizonomie proprie, originală. Anticlericalismul francez diferă de anticlericalismul belgian sau italian.

Partidele politice de pretutindeni sânt azi mobile, șovăitoare, labile, — în ciuda programelor atât de categorice. Pentru că în discursurile de program spui ce vrei, iar de votat votezi cum poți. Nu programele dau caracterul partidelor ci șefii cari știu să se impună. Nu șefii nominali, șefii alesi, ci adevarații șefi cari n'au nevoie de a fi supuși votării. De aceea deosebirea atât de mare între partidele politice din Anglia și partidele politice din alte state.

Iată câteva parlamente.

NEUMANN M.

croitor pentru domni,
furnisorul curții ces. regale și cameriale.

Magazin de haine
pentru bărbați, copii și fetițe
IN ARAD.

Franta. In Camera deputatilor francezi de astăzi, din 591 deputați: 78 sânt reacționari, 30 naționaliști, 67 progresiști, 91 republicani din stânga, 117 radicali, 134 radicali-socialiști, 20 socialiști independenți și 54 socialiști unificați.

Care e locul progresiștilor? Dacă considerăm temperamentul lor trebuie clasificați între partidele din dreapta; dacă considerăm votul lor trebuie clasificați între partidele din stânga. Guvernul aparține și el stângii și cu toate acestea cei 54 de socialiști unificați sânt în genere ostili guvernului. În Franța există două aripi extreme: reacționari și naționaliști de o parte, socialiști unificați de cealaltă. Restul, adică 591 - (78 + 30 + 54) e un mare centru cu care se guvernează. Partidele însă nu mai au adevărați șefi. Marți și fi de odinioară Ribot, Bourgeois, au emigrat în senat.

În Belgia, țara e împărțită în două tabere politice mari, cărora le corespund în parlament două grupări bine delimitate: dreapta care e catolică și stânga care e anticlericală. De câțiva ani s'au lăsat însă și aici două subdiviziuni: dreapta are «libereri» și «bătrâni», stânga — radicali și socialiști. Și grupările aceste uneori nu se înțeleg de loc. Dreapta vrea favorizarea catolicismului, mai ales în ce privește instrucția. Stânga vrea contrarul, și chestia aceasta religioasă nu poate fi ocolită în nici o discuție. De mai bine de 25 de ani sânt la putere catolicii, dar majoritatea lor astăzi e numai de 8 voturi: 87 contra 79.

Spania de asemenea are două partide bine distinse, cari însă variază conform opiniilor ministrului de Interne care conduce alegerile. Camera deputatilor e alcătuită din 432 membri. Guvernele se perindă: când sânt la putere conservatorii, când liberalii.

Partidul național e însă partidul conservator. Partidul liberal care e astăzi la putere tinde spre emanciparea statului de sub influența bisericii. Dar câtă deosebire între partidul liberal spaniol și, spre pildă, partidul liberal belgian?

În Italia constelația partidelor politice se complică. În dreapta stau clericali. Aceștia sânt catolici cari în teorie ar trebui să apere toate revendicațiile papale, chiar și cele lumestii; în realitate sânt însă clericali constituționali. Se mărginesc să combată divorțul și laicizarea instrucției. Adevărata dreapta e conservatoare, fără a fi reacționară. Ea e chiar anticlericală, fără a fi agresivă. Stânga e ocupată de liberali, cari alcătuiesc partidul cel mai de seamă; urmează apoi fracțiunile mai mici: stânga radicală, radicali democrați, radicali independenți, republicani, socialiști reformiști și socialiști integraliști.

Anglia. Înainte de dizolvare (1909), guvernul liberal al Angliei dispunea în Camera deputatilor de o majoritate zdrobitoare: 511 deputați guvernamentali (371 liberali, 22 uniuniști, 34 socialiști, 83 irlandezi) față de 165 conservatori. În fond, în Anglia nu există decât două partide mari: liberalii și conservatorii. Programul partidului liberal e cel mai avansat program de muncă din întreaga programele guvernelor europene. Alegerile din Ianuarie 1910 au redus majoritatea liberală. Cu toate acestea, pe tîdul guvernamental dispune și azi de majoritate cu sprijinul Irlandezilor și socialiștilor, cari în Anglia sânt guvernamentali!

Germania. Reichstagul, parlamentul Imperiului german, numără 397 deputați. Partidul cel mai bine organizat e centrul catolic, care are 100 membri. Acest partid, nu e nici liberal, nici conservator, ci curat confesional. El își vladă sprijinul de care guvernul are nevoie — în schimb unor concesiuni avantajoase pe terenul bisericesc. Dreapta e alcătuită de conservatorii propriu zis, (62 membri, un partid antisocialist); de conservatorii liberali (24 membri); agrarii (30 membri).

Stânga e alcătuită de naționali-liberali (55 m.), liberali (53 m.), socialiști (43 m.) Partidele aceste însă nu alcătuiesc o grupare coerentă. Naționali-liberalii sânt în partid patriotic. Bismark cu ajutorul lor a pus temelile Imperiului german. Singura opoziție principială în parlamentul german o formează socialiștii.

America are numai două partide mari, cari amândouă sânt apărătoare ale instituțiilor existente. Un partid se numește *republican*: partidul celor cari vor să creeze o putere centrală mare pentru a face politică națională; celălalt se numește *democrat*: partidul celor cari apără în rândul întâi drepturile autonome ale statelor din federațiune. Chestiuni religioase, la ordinea zilei în parlamentele europene, în America nu există. De altminteri programul politic al celor două partide e aproape identic și se deosebește mai mult în lozinci.

România până acum a avut în parlament două partide istorice: partidul liberal, care a făcut Unirea și partidul conservator. Aceste partide s'au perindat la cirna țării la intervale mai mari sau mai mici. În timpul din urmă partidul conservator s'a devizat: azi sânt în România conservatori (sub șefia dlui G. Cantacuzino), jumiști (sub șefia dlui P. Carp) și conservatori democrați (sub șefia dlui Tache Ionescu). Conservatorii democrați reprezintă tendința spre stânga.

În partidul liberal de asemenea se observă tendințe liberal-radicală.

Ungaria o cunoaștem cu toții.

Alegeri congregaționale

Veștile ce le-am primit până acum despre alegerile congregaționale numai în parte sânt satisfăcătoare. În unele cercuri alegătorii au dovedit o purtare rușinoasă, votând de-adreptul pentru candidații oficiali, împotriva candidaților noștri naționali. În alte cercuri nu s'au interesat de alegeri, așa încât candidații naționali n'au putut întruni majoritatea.

E trist, că pe alte locuri chiar și conducătorii chemați au fost în parte vina, că n'am putut învinge.

Apelăm din nou la toți alegătorii români să rămână credincioși steagului național.

Rugăm în același timp cititorii noștri să ne comunice, pe scurt, rezultatul și decurgerea alegerilor.

Comitatul Făgărașului. Alegerile s'au sfârșit în toate cercurile. În 5 cercuri a reușit lista națională în întregime; în 4 cercuri lista a fost modificată, iar în 2 cercuri, cari până acum au fost mai harnice, lista națională a rămas în minoritate.

Candidații naționali au reușit în:

Cercul Veneția-inf: Stefan Halmagyi, Ioan Popița, preoți, Iacob Popenciu și Mihail Ganea, preot.

Cercul Voila: Alexandru Șerban, Dumitru Puce, preoți; Dr. Ilariu Hoadrea, avocat (Zărnești) și Gheorghe Popa, notar.

Cercul Arpașul-infer: Trandafir Dragomir, Ilie Manecuța, preoți și Aurel Negruțiu senior, notar pensionat.

Cercul Viștea inf: Nic. Borzea, protopop, Mateiu Nicoară și Dr. Gheorghe Moldovan, medic.

Cercul Scoreiu: Dumitru Mandeal, Nicolae Solomon și Ioan Pop David, preoți.

Lista națională a reușit în parte:

În cercul Șinca-veche a reușit 1 candidat național: Ioan Fulicea, preot.

În cercul Mărgineni au reușit doi naționali din 4, anume: Dr. Liviu Pandrea și Alexandru Fulicea.

În cercul Lissa un naționalist: Valeriu Negrea, preot.

În cercul Șercaia un naționalist: Ioan Bunea, preot în Vad.

Candidații naționali au căzut în cercurile Tohanul-vechiu și Vaida-Recea. În Tohanul-vechiu candidații oficiali au întrunit o mare majoritate de voturi, ceea ce se explică așa, că pentru ei au votat și agitat mulți preoți și învățători. Aleșii oficiali sânt 3 notari români.

În ce privește cauzele căderii la Tohanul-vechiu, «Gaz. Tr.» i-se comunică următoarele: Cauza căderii noastre e:

1. Neinteresarea, până în ultimele momente a conducătorilor români dela centru. S'a înghebat anume o adunare de candidare abia la 4 Noembrie, pe cînd alegerile înșiși erau fixate pe 9 Nov.

2. Nepotrivita alegere în persoanele candidate pentru acest cerc, și schimbarea lor în momentele din urmă.

3. Schimbarea la față a tuturor alegătorilor din Poiana-Mărului spre oalele cu carne, afară de unul singur, și a altora și din alte comune.

4. Desorientarea aproape completă a alegătorilor din Bran, privitor la persoana candidată pentru comunele brănești și mai ales,

5. Sciziunea alegătorilor din Zărnești, dintre cari conducătorii așa-numiți «republicani» au lucrat direct pentru căderea propriului lor protopop Ioan Hamzea, și au mers mină în mină cu lista oficioasă, în care figurau trei notari. Se vede, că urele personale prevalează înaintea acestor domni și ei nici în tipuri de grea cumpănă nu se știu emancipa și supune disciplinei. Dezastrul a trebuit să urmeze în acest cerc, care în trecut era de model.

Tuda-Arieș. Ni-se comunică din *Munții Apuseni*: Alegerile congregaționale ni-au aflat în comitatul nostru foarte nepregătiți. Caracteristică că însuși președintele clubului electoral comitatens, dl Emil Kormos Alexandrescu anunță prin ziare că termenul acestor alegeri este în 20 Noembrie, în vreme ce ele s'au ținut deja în 8 Noembrie în întreg comitatul. Cu o astfel de organizație, natural, nu ne putem aștepta la nici o isbândă. Vă voi informa despre rezultatul alegerilor, pe care nu l cunosc încă.

Com. Timiș. Din Murani ni-se scrie: La 10 Noembrie a avut loc alegerea de membri la comitat în comuna noastră Murani. Cercul Murani în majoritatea românească a fost până în prezent cuibul străinilor, neputând să fie ales nici când un român. La alegerea de acum a trei ani, am învins cu o majoritate de 2 voturi numai cu un membru. De data aceasta însă am scos steagul la isbândă. Toți trei candidații români părintele Miron Moldovenescu, Dr. Traian Șincai avocat din Vinga și economul din Seceani au fost aleși, cu o majoritate zdrobitoare de una sută de voturi.

Așa ceva nu s'a mai întâmplat de când există acest cerc. Laudă li-se cuvine braștilor conducători!

Alegerea a fost condusă de sub-protopopul (renegatul român) Dr. Iuliu Cziriak, care nu mai putea sta nici pe scaun văzând că lista oficioasă nu poate să învingă. Ce să-i faci? Dânsul e îndatinat să se întâmple toate ca în țara Sătmăruului.

Cei cari doresc: **mobile**

bune, frumoase, ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile **Székely și Réti** din Marosvásárhely, (Piața Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedăm franco în orice parte a Ardealului. - Atelier de primul rang. - Mare asortiment de trusouri pentru mirese.

Ni se telefonază din *Ciacova*: Mulțumită frădărilor burdistului *Gheorghe Breban*, care a încheiat învoielii secrete cu subprefectul din cercul nostru, lista candidaților naționaliști a căzut la alegerile congregaționale de azi. Candidații noștri au fost doi: *Dr. Iuliu Coste*, avocat și *Constantin Diminescu*, proprietar. Povestea acestei înfrângerii vom da o publicitație în curând.

Jubileul de 25 de ani al asociațiunii pompierilor din comitatul Sibiiului.

Bolfa, 10 Nov.

În comitatul Sibiiului în înțelesul statutului poliției de foc al comitatului este în fiecare comună câte o reuniune de pompieri, ca în foarte puține alte comitate din patrie. Aceste reuniuni sânt constituite în asociațiune comitatensă deja de 25 de ani, fiind poate cea mai veche din toată țara. În frunța acestei asociațiuni stă un comitet de 16 membri, dintre cari 8 Sași și 8 Români plus un președinte saș. Limba oficială este germană și română paralel, iar limba de comandă la reuniunile românești este cea românească iar la cele săsești este cea germană. Este aceasta poate unica instituțiune comună, unde aceste două limbi în așa de bine una lângă alta, fără a se jigni cătuș de puțin una pe alta. Membrii acestui comitet în calitate de inspectori de pompieri vizitează în fiecare an odată fiecare reuniune de pompieri și fac raport președintelui despre cele constatate cu privire la echiparea, instruirea și interesul cel dovedește față de chemarea sa, iar președintele donează aceste protocoale vicecomitetului, care prin organele sale administrative ordonează înlăturarea neajunsurilor și defectelor constatate și aduce laudă celor vrednici.

Această asociațiune și-a serbat Duminică în 30 Octombrie a. c. jubileul de 25 ani al existenței sale în cadrul unor festivități demne de nobilul scop cel urmărește. 25 de ani sânt decăd această asociațiune și-a luat ființa, decăd vespăză zi și noapte lângă averea locuitorilor acestui comitat, năzbindu-se a instrui și a perfecționa cât mai mult pe membrii singuraticelor reuniuni, spre care scop aranjază în fiecare an câte un curs de sașe de câte 1 zi, la care este datoare a se prezenta fiecare reuniune prin câte cel puțin un membru al său și unde membrii comitetului propun diferite prelegeri teoretice și practice.

Încă de Sâmbătă seara au sosit în Sibiu o mulțime de reprezentanți de ai diferitelor reuniuni și asociațiuni din orașele și comitatele ardene în frunte cu distinsul și venerabilul președinte al comitatului Brașov, *Dr. Schuster*; erau reprezentate comitatul și orașul Brașov și orașele *Sighișoara*, *Mediaș*, *Turda*, *Cohalm* ș. a. În onoarea acestor oaspeți comitetul a aranjat o cină comună de cunoștință în sala cea mică dela *Gesellschaftshaus*, unde până pe miezul nopții și au petrecut în voia cea mai bună la sunetele desfătătoare ale capellei orașenești din Sibiu, travestiți în muzică de pompieri.

Duminică la orele 8 a. m. toți reprezentanții reuniunilor din comitat se adună la casa orașului de unde în sunetele muzicii pornesc în frunte cu președintele *Gustav Theiss* consilier orașenesc, în rânduri duble, traversând piața mare și str. *Cisnădiei* până în *Hermannsplatz*, unde pompierii orașului Sibiu aveau a executa exercițiul mai susamintit, care numai spre cinstea acelei reuniuni și a vrednicului și simpaticului ei comandant *Carol Lanernig*, mare comerciant, poate servi.

Terminat acest exercițiu, toți pompierii din comitat prezenți, defilează pe dinaintea dlui comite suprem, asistat de dl vice-comite, președintele și comitetul asociațiunii, oaspeții străini ș. a. mergând la sala cea mare a comitatului, unde avea să se țină ședința festivă jubilară.

Fiind toți delegații reuniunilor prezenți se alege câte o comisiune de câte 2 membri din sânul comitetului pentru a invita pe dl comite și vice-comite la ședință, cari sosind sânt întâmpinați cu aclamări entuziaste. Președintele dl *Gustav Theiss*, prin o cuvântare rostită în limbile maghiară, germană și românească salută pe cel prezenți în frunte cu dl comite și vice comite și declară ședința de deschisă. Anunță că o deputațiune din sânul comitetului a depus o cunună pe mormântul primului președinte și întemeielor al asociațiunii *Dr. Gustav Lindner* fost deputat dietal și consilier regesc.

După citirea raportului anual urmează citirea raportului festiv prin dl președinte *Gustav Theiss* în limba germană și prin dl vicepreședinte *Moise Frățila*, director școlar în Rășinari în limba românească, în care se face istoricul tuturor fazelor și peripețiilor, prin care a trecut această asociațiune în decurs de 25 de ani, accentuându-se în deosebi evenimentele mai însemnate din viața ei. Terminat acest raport ilustrat de dl comite suprem și comite săses: *Friedrich Volbaum* ținând o frumoasă vorbire, în care accentuază rostul acestei instituțiuni și serviciul cel aduce ea omenimei și în deosebi comitetului nostru, laudând zelul și devotamentul acelor membri, cari 25 de ani neîntrerupt au stat pază lângă averea și bunurile deaproapelul ziua-noaptea, le aduce mulțumita în numele obștei comitatului Sibiu și în numele aceluiași le împarte câte o medalie comemorativă foarte frumos executată. S'au decorat în total 104 membri în frunte cu președintele dl *Gustav Theiss*, vicepreședintele *Moise Frățila* și membrul din comitet *Martin Schuster*.

Din raportul anual al comitatului este de remarcat, ca din această asociațiune fac parte 88 de reuniuni de pompieri, adică câte comune sânt în comitat cu 13.114 membri activi și 752 ajutători, dintre cari foarte multe au obținut calculul de foarte bine atât în privința echipării cât și a instruirii, o mulțime nota de bine și mai puțin nota de îndestulitor.

Terminându-se ședința, cei prezenți se întrunesc la banchet în sala cea mare dela *Gesellschaftshaus*, care de data aceasta s'a dovedit de puțin încăpătoare pentru a cuprinde cele vreo 400 persoane, ce au luat parte la banchet. În decursul mesei capela orașenească ne delectează cu cântări perfect alese și executate între cari foarte multe și românești. Seria toastelor o deschide președintele dl *Gustav Theiss*, închinând pentru șeful comitatului ilustrat de dl comite suprem. Dl vice comite *Guido Fabritius* toastează pentru președintele Asociațiunii dl *G. Theiss*, vicepreședintele *M. Frățila* pentru dl vicecomite, vicepreședintele *Dr. Heinrich Binder* pentru asociațiunea pompierilor comitatului Sibiu, membrul în comitet *Osvaid Nemetz* pentru oaspeții străini, membru în comitet *Eugen Popescu* pentru pompierii decorati și reprezentanții reuniunilor surori, pentru asociațiune și pentru comitetul ei. E de remarcat toastul reprezentantului orașului *Turda*, ținut în limba maghiară pentru armonia dintre Sașii și Români, cari alcătuiesc această asociațiune, care i-a stors admirația și l-a încântat peste măsură. Banchetul a decurs într-o animație și ordine nedescriptibilă îmbrășiindu-se abla pe înserate, ducând fiecare sentimentele cele mai plăcute și isvor de adevărat entuziasm de a se jertfi pentru apărarea deaproapelul.

Această asociațiune prin organizarea și activitatea ei recunoscută de model în patria întregă, cu care se poate fâli comitatul Sibiiului, a dovedit și de data aceasta cât pot mulți buni împreună încălzii și entuziasmații de același ideal de a fi folositori sieși și deaproapelui sprijiniți cu toată căldura și dragostea și din partea organelor administrative ale comitatului în frunte cu dl comite și vicecomite. Dele Dumnezeu ca și de aici înainte să înflorească sub înțeleapta conducere a actualului ei președinte spre binele și înaintarea locuitorilor comitatului Sibiu.

Din străinătate.

Conflictul constituțional din Anglia. Un anunț oficial comunicat alaltăieri zice că tratativele urmate timp de mai multe luni între șefii partidului guvernamental și opozițiunea conservatoare a lorzilor pentru a se ajunge la o soluțiune a chestiunii constituționale au rămas fără rezultat.

Ministrul-președinte *Asquith* stă acum înaintea unei dileme grele: să provoace izbucnirea conflictului constituțional, apelând din nou la țară, sau să încerce un nou compromis, amânând rezolvirea definitivă a conflictului?

Guvernul englez ceruse dela lorzi să renunțe la dreptul lor de a respinge legile aprobate de Camera comunilor. Rezoluțiile despre dreptul de *veto* al lorzilor spun că lorzii nu pot nici respinge și nici măcar modifica nici o lege ce se referă la buget; respingerea altor proiecte de lege e numai suspensivă. Legile aceste, aprobate din nou de Camera comunilor, se intră în vigoare. Lorzii firește, n'au voit să renunțe la un drept istoric și tratativele au rămas deci zadarnice.

Irlandezii de sub șefia lui *Redmond* stăruie însă pe lângă guvernul englez să-și împlinescă promisiunea făcută înainte de alegeri când apelase la sprijinul Irlandezilor și să rezolve chestia dreptului de *veto*. Votarea acestor rezoluții ar însemna anume pentru Irlandezi realizarea vechei lor cereri: *home-rule*. Numai lorzii sânt doar dușmanii autonomiei Irlandezilor.

Mai mulți miniștri ai cabinetului stăruie pe lângă președintele consiliului de miniștri să d'solve fără amânare parlamentul și să publice alegeri nouă, pornind în luptă cu singura lozincă a revizuirii drepturilor lorzilor. Fără îndoială, guvernul ar obține și de data aceasta majoritatea — cu sprijinul Irlandezilor și al socialiștilor — și după alegerile aceste favorabile guvernului lorzii ar admite rezoluțiile despre dreptul de *veto* cu aceeaș resemnare, cu care au aprobat, după alegerile din Ianuarie, budgetul.

»*Daily Chronicle*«, care de obicei se inspiră din cercurile înalte și cunoaște bine dispozițiile *Curtii*, spune că e datorია guvernului să rezolve conflictul. Cea mai bună tactică ar fi *apelul neamănat la țară*. Guvernul poate fi sigur de majoritate.

Se poate deci ca în cel mai apropiat viitor parlamentul să fie dizolvat. Alegerile în cazul acesta vor avea loc în cursul acestui an.

Situația financiară a Turciei. Afară de peripețiile împrumutului unguresc pe piața Parisului, numai împrumutul turcesc pe care era să-l contracteze *Djavid pașa* tot la Paris a mai avut să treacă prin atâtea greutăți. Dar și încercarea aceasta a junilor turci, în cele de pe urmă s'a putut duce la un bun rezultat și fără concursul financiar al Franței.

Contând pe strămoșia Turciei și pe nesfârșitele ei mijloace bănești, Franța a încercat să o silcăscă pe Turcia de a trece pe sub furcile caudine ale unui control financiar umilitor. În circumstanța aceasta Franța a procedat mai exigent

Dési Mór

GLUJ—KOLOSVAR, str. Szentegyháza nr. 6.

vopsitor și curățitor chimic
de haine

Fabrica: str. Sörház nr. 1.

Vopsește și curățește după sistemul școale de specialitate din Germania!

Specialist în vopsirea hainelor de doliu.

!! Dési vopsește, curățește !!

decât pe timpul când sta încă pe tron Abdul Hamid, sub care imperiul turcesc se dezorganiza sistematic. Cu toate acestea, împrumuturile guvernului acestui sultan risipitor nu întâmpinară de loc greutăți în Franța pe când acum, când junii turci reclădesc imperiul otoman pe baze noi și solide se văd expuși la tot felul de umilințe. O astfel de situație, după o rupere atât de energetică cu putredul trecut hamidian, nu era de tolerat fără de pericolul de a compromite opera revoluțiunii din Iulie 1908. Actualul guvern turc nu putea comite acest act de sinucidere. Cu o decizie demnă de admirat, guvernul Hakk-Sevket se smulse din lanțul condițiilor Franței, și începu negocierile cu Austro-Ungaria și Germania încă la 7 Septembrie, ce acum s'a terminat spre satisfacțiunea junilor-turci. Chiar din săptămâna întâia a negocierilor, ambasadorii Germaniei și ai Austro-Ungariei au oferit Turciei o sută de milioane de mărci, dintre cari Germania luă asupra ei trei sferturi, iar Austro-Ungaria restul.

Acum acest împrumut s'a urcat la suma de 200 milioane mărci, deci cu 60 milioane de franci mai mult decât cu cât era să se fi împrumutat Turcia din Franța, dacă aceasta nu-i punea 4 condițiuni imposibile de acceptat, dintre cari una era ca furnitura militară Turcia să și-o comande în Franța. Condițiunea aceasta de natură cam tare gheșfărească a fost socotită imorală de opinia publică europeană, minus Franța. A două condițiuni vizau instituirea de controlori francezi (doi) ai finanțelor otomane. Franța a prezentat cerința aceasta în fond ca o condițiune »fără mare importanță», pe când pentru Turcia era de »mare importanță» umiltoare. În fine condițiunea a patra a fost ca guvernul otoman să nu facă nici un pas, înainte de ce nu li va fi comunicat oficial dlui Laurent toate planurile financiare pe care vrea să le pună în aplicare.

Atunci Franța a căutat să pună Turcia fără nici un menajament politicește sub curatelă. «Nu se dau bani fără garanții politice și financiare».

Așa sună noul principiu al politicii franceze. Era cu neputință ca Turcia să-l accepte și de aceea s'a emancipat de tutela vexatoare a Franței, apropiindu-se de Puterile centrale, de care multe interese o leagă.

Criză ministerială în Grecia. Din Atena se anunță că Kromilas, ministrul de finanțe, și-a prezentat demisia fiindcă ceilalți miniștri n'au aprobat proiectul elaborat de el pentru introducerea unor dări nouă, dar la stăruința lui Venizelos va mai rămânea câteva zile în postul lui. Urmasul lui va fi, spun ziarurile grecești, Valoritis, directorul băncii naționale grecești.

Deochiu și piază rea.

Doctorul Seligmann din Hamburg a publicat o lucrare întinsă în două volume despre deochiu la toate popoarele și în toate timpurile. Revista »Naturwissenschaftliche Wochenschrift» în numărul său din 30 Octombrie 1910, publică o dare de seamă asupra acestei cărți pe care o numește cu drept cuvânt clasică.

Seligmann afirmă că credința în deochiu e foarte puțin răspândită în Germania și că e din contra, foarte răspândită în Franța și mai ales în Italia. Sub forme foarte diferite, credința în deochiu e universală. Seligmann o întâlnește la Egipteni, în Mesopotamia, la Israeliti, la Greci, la Arabi, la popoarele latine, la Slavi, la Ceji, la Tiganii, Mongoli, Maiazi, la popoarele din răsăritul Asiei, la Indiani, Mexicani, Eschimoși, la Negri. Chiar la popoarele civilizate de azi credința în deochiu n'a dispărut cu totul, mai ales la indivizii cari stau pe treapta de jos a inteligenței. Dar nu rareori se întâlnește frica de deochiu și la persoane învățate și sus puse, după cum se va vedea mai jos.

Invinuirea de a deochia se pune pe seama oricui cade păcatul și chiar pe aceea a preoților și capetelor încoronate.

Napoleon al III-lea era ținut drept un om periculos în ce privește deochiu, un jettator. Papa Leon al XIII-lea era deasemenea un jettator numai pentru cuvântul destul de neîntemeiat că

mai mulți dintre Cardinalii numiți de el au murit chiar în timpul vieții lui; poate că mureau prea repede după numire și atunci tot era ceva necurat la mijloc. Cu mult mai periculos și mai urât și mai ocolit de oameni a fost din cauza deochiului Papa Piu IX. Binecuvântările acestuia păreau să fie adevărate blesteme. În 1848 el a binecuvântat armatele italiene cari se luptau cu succes contra Austriei; din ziua aceea începură a fi bătute. Un lord englez, îmbolnăvindu-se pe drum, primi înalta binecuvântare și muri numai decât. În 1859 s'a rugat pentru Austria care se lupta cu Franța și Austria fu bătută; și tot așa în 1866 Austria binecuvântată de Piu al IX-lea a fost bătută de Germania. Regele Neapolului a fost detronat îndată după binecuvântarea pontificală; la fel a pățit și regina Spaniei Isabela.

Arhiducele Maximilian a fost împușcat de Mexicani, după ce primise binecuvântarea lui Piu al IX-lea. Cardinalul Andrea și ambasadorul Austriei Graful Crinelli a murit două zile după audiența avută la papă. Odată papa sluja pentru sfânta Agnes; pardoseala camerei s'a prăbușit și mulți oameni s'au nenorocit. Piu al IX-lea știa de toate astea și căuta să nu mai dea prilej de vorbă oamenilor. În Mai 1860 s'a dat în cinstea lui în Roma o sebară. Fiind rugat să se plimbe și el pe străzile împodobite, se codi deocamdată zicând că de se întâmplă ceva tot pe el cade vina. În cele din urmă primi. Seara însă, e'zu de pe piedestalul propriu sa statule de ghips din piața Sânti Apostoli și răni multe persoane.

Într'un cuvânt poporul italian era încredințat că privirea și slujba acestui papă aducea rău și se ferea de ele ca de ciună.

Un alt jettator periculos a fost și compozitorul Offenbach. Despre el se zicea că ar dă teatrele unul după altul, când dădeau compoziții de ale lui.

Cântărețele își pierdeau glasul, par'că a fi fost strânse de gât și nu mai puteau cânta aiurea.

Dansatoarea Emma Livry s'a aprins la reprezentarea unui balet de Offenbach. Criticul Gautier avea altă groază de Offenbach, încât nu-i scria nici-odată cu mâna lui numele în criticile sale; punea altă persoană și mai ales pe fiica sa. Chiar și după moartea lui, Offenbach a putut să mai facă rău. În 1881, când se reprezintă »Povestirile lui Hoffmann» a ars renumitul Ring-teatru din Viena. Groaza de Offenbach a ajuns atunci așa de mare încât un sfert de veac nu s'a mai dat în Viena această bucată.

Credințele acestea, și altele mai boacâne, le întâlnim și mai des în vechime și în vârsta de mijloc. Bolile, vremea rea, ploile, piatra și tot felul de nenorociri erau pricinuite numai și numai de anumiți oameni, piază rea.

Pe cât de multe au fost aceste credințe greșite, pe atât de multe au fost și mijloacele de apărare.

Aproape jumătate din cartea lui Seligmann e plină de figuri și explicații privitoare la aceste mijloace. Astăzi chiar găsim întrebunțate multe semne, ziceri sau lucruri de acest fel.

Așa, unii bat în masă ca să fie a bine când vorbesc despre vre un plan de împlinit. La noi când vorbim de boala copiilor epilepsia, — în fața copiilor — trebuie să i tragem de nas ca să fie apărați de ea. Când li adormim le facem semnul crucii, suflând de trei ori în față, ca să nu să deoache. Când li privește cineva și mai ales li laudă, li-se face în frunte un »benchiu» cu puțină țernă luată cu degetul mișcat la gură de pe talpa ghetel.

Tot în acest scop azi, mai ales, le face în frunte un moț de păr legat cu panglică, roșie. Vorba »să-vă fie de bine» spusă după masă își are începutul în apărarea de deochiu. În »junul nunței se strică farfurii și alte vase ca să fie apărați de rău însurății.

Chiar și vălul de mireasă își are explicația în ferirea de ochi răi cari ar putea aduce nenorociri miresei.

Foarte răspândită, în apărarea de deochiu și de tot felul de rele e purtarea amuletelor, cari mai joacă și azi rolul destul de însemnat. Artiștii, cu deosebire, poartă amulete.

Așa, vestitul Caruso, nu spore pe scenă fără amulete purtătoare de noroc. Odată a contra-mandat telegrafic o reprezentație, fiindcă la ple-

care nu și găsea talismanul. Și ca el mai sânt mulți. Friederich cel mare, cât era de deștept, nu putea suferi să se întâlnească de dimineață în cale cu o femeie bătrână. Când li se întâmpla aceasta, ședea toată ziua închis în casă, ca să nu pătească vre-un rău.

Noi aruncăm un paiu după popa, care iese de dimineață în drum sau scuipăm de trei ori când ne iese în cale cineva cu coște goale.

Un semn foarte întrebunțat în țările de Sud mai ales în Italia și nu puțin și la noi, e un semn destul de rușinos. Se face mâna pumn trecând degetul cel mare între celelalte două de lângă el. Italianii li numesc »mochina». Acest semn are însemnătatea foarte veche reprezentând simbolic împreunarea celor două sexe. Când Piu al IX-lea eșea pe străzile Romei, tot poporul li făcea cu pumnul acest semn așa de puțin măgulitor pentru ordine și mai ales pentru un papă.

Se știe că Victor Emanuel la Solferino, ca să și îmbărbăteze armata, îndrepta în spre dușman semnul pomenit cărui nu-i putem zice pe românește deși are nume.

Regele Ferdinand I al Neapolului, când se plimba pe stradă, își vâra din când în când mâinile în buzunar și făcea semnul tainic apărător de deochiu. La noi copii când se joacă de-a zmeul și vor să se încurce și să cadă strigă »cârchiul babă» și își vâra mâinile în buzunar, făcând tot un semn misterios, strângând ceva între mâni.

Unde-va în București anumite persoane nu joacă biliard până ce nu spun celor din prejur »scoateți mâna din buzunar», ca să se apere astfel de piază rea.

Cel mai puternic talisman contra deochiului a fost în vechime ochiul însuși.

Semnul ochiului li găsim deasemenea foarte des pe corăbii, pe case și pe alte locuri, la Egipteni, în Pompeii etc.

O mulțime de semne cabalistice au fost întrebunțate deasemenea ca apărătoare de rău. E timp însă să ne oprim.

G. G. Longinescu.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 12 Noembrie n. 1910.

— **Moartea lui I. Cionca.** Din București se anunță moartea subită a profesorului Ion Cionca. Decedatul era de mult timp profesor de limba română la școala comunității evanghelice.

Ion Cionca este primul profesor dela care a învățat limba română Alteța Sa Regală Prințul Carol. Alteța Sa a fost adânc mișcat la vestea morții iubitului său profesor.

Inmormântarea a avut loc ieri în 11 Noembrie, la orele 3 p. m. în cimitirul Sf. Vineri.

Cionca era în etate aproape 60 de ani.

— **O nouă piesă de Z. Bârsan.** Iubitul nostru artist dramatic, dl Zaharie Bârsan a terminat — precum ni-se scrie din București — o nouă piesă istorică într'un act. Noua lucrare se prezintă cu niște calități remarcabile. Acțiunea se petrece în timpul revoluției țărănești a lui Horia. Pe lângă coloritul istoric și local, autorul ne dă o dramă care îți ține încordat interesul până la ultimul cuvânt. Drama va fi jucată la »Teatrul Național» probabil încă în stațiunea aceasta.

— **Arhiducele Francisc Ferdinand în Ungaria.** Ungaria de Mercuri încoace are niște oaspeți rari la moșia din Bezence, unde contele Festetic a invitat pe moștenitorul de tron Francisc Ferdinand și soția acestuia principesa Sofia de Hohenberg la o vânătoare de fasan. Invitarea la vânătoarea aceasta moștenitorul a primit-o în iarna trecută încă, și era să vină în Ungaria prin luna Octombrie de nu l-ar fi împiedecat drumul la Salzkamergut și călătoria ce a făcut o înstrăinătate.

Cu prilejul acestei vânzări de nou s'au recoltat svonurile de maghiaro-fobie cari se debitează moștenitorului.

Un participant la vânzătoarea aceasta, a făcut unui ziar budapestan următoarele declarații asupra moștenitorului de tron:

Moștenitorul e un om foarte natural și deschis și nici odată nu face pe cel din jurul său să simtească superioritatea situației sale. Vorbește surprinzător de bucuros și de bine limba ungurească și a povestit foarte vesel cu fiul său mai mare de ziua sa onomastică, i-a ținut un toast pe ungurește într-o limbă cu un accent ireproșabil. Arhiducesa de Hohenberg e fermecătoare, cuminte și simplă, care cu adevărat a vrăjit pe toată lumea. În general se vede că augusta pereche trăiește în completă armonie sufletească și în fericire deplină unită cu o concepție etică superioară asupra lumii.

Din toate acestea reiese că moștenitorul și-a înțeles foarte bine supușii și chiar și pe compatrioții noștri Unguri, cari la rândul lor încă înțeleg foarte bine pe arhiduce numai nu vreau să recunoască.

Alcoolismul în Rusia. De la 1 Ianuarie și până la 1 Septembrie anul 1910 s'au vândut de către Regia monopolului băuturilor spirtoase 54784231 vedre de rachiu, adică cu 4205504 vedre mai mult de cât în perioada corespunzătoare a anului trecut. Pentru această cantitate enormă, care dovedește că monopolul n'a influențat asupra micșorării consumațiunii, statul a încasat suma de 466.762.514 ruble adică cu 34.819.889 ruble mai mult de cât în aceeași perioadă din anul 1909.

Averea lui Kainz. Din Berlin se anunță că averea rămasă de artistul Kainz se va vinde la meaz și acesta va avea loc în salonul negustorului de artă Letke din Berlin. Înainte de toate se vor vinde mobilele între cari sânt lucruri antice de mare valoare ale capodoperelor de dulgherie franceză, pe urmă desemele originale ale artistului și tablourile între cari e și o creațiune a celebrului pictor englez Van-Dyck care singură reprezintă o avere. Atracția cea mai de seamă pentru amatori va fi de sigur colecția prețioasălor obiecte pe cari artistul le-a primit în dar de la Ludovic, regele Bavariei, care era unul dintre cei mai sinceri admiratori ai lui Kainz. Toată averea aceasta care a făcut fericirea vieții artistului, odată idolul iubitorilor de artă, va ajunge în mâinile vulgului profan, a unor parveniți cu suflete sterpe și pungile pline cari nu vor înțelege niciodată frământările cari au învăluit sufletul marelui artist. Frumoasa bibliotecă a lui Kainz, compusă din o bogată colecție științifică și literară se va vinde numai anul viitor.

Pocesul de presă al guvernului coaliționist. Curtea cu juri dela tribunalul din Budapesta a pus ziua de 21-23 Noemvre ca termin de desbatere a procesului de presă intentat de guvernul coaliționist contra ziaristului Habár. În zilele acestea se vor desbate acuzele prezentate de Kossuth și Mezössy Béla. Curtea cu juri a luat dispoziție ca procesul pentru acuzele îndreptate contra lui Apponyi, Andrássy și Darányi să se unească cu acestea și vor avea loc de desbatere în 25-26 Noemvre.

Turburările din Semlac. Despre turburările din Semlac sântem rugați să publicăm următoarele: »Vă rog să desmințiți, că țărani semlăcani au atacat cu furci și coase pe mai mulți membrii ai unui consorțiu care, e drept, voia să cumpere averea de aici a fondului religionar unguresc. Fapt e, că țărani au bătut pe proprietarul jidan Spitzer, căruia i-au spart și ferestrele casei, pentru că voia să-i tragă

pe sfoară. Jandarmeria a fost chemată de Spitzer, care, probabil, a informat apoi ziarele ungurești despre »răscoala« țărănilor de-aici. Vă asigur însă că știrile ziarelor ungurești au fost exagerate, deoarece turburări mai serioase nu s'au întâmplat. Semlăcanii au cumpărat numai 500 jughere și, e drept, că 1 jugher se vine la 2000 de coroane, dar spun țărani, prețul acesta nu e mare, căci pământul e foarte roditor și sânt și câteva jughere de pădure.»

Semlăcanul.

— Inmormântare. Ni se scrie din Petrovoselo: Vrednicul preot din Petrovoselo, parohul Ioanichie Neagoe, în ziua de 25 Octomvre a. c. a fost crud lovit prin pierderea iubitei sale soții Anastasia născ. Borca.

Jalea, ce a lăsat în urmă fericita răposată a pătruns numai inima întristată a soț, și s'a răsfrint și asupra multor inimi de prin mari depărțări.

Cortejul funebru a fost de tot imposant și demn de vrednica femeie, care a strălucit prin calitățile ei frumoase.

Carul funebru era încărcat de coroane.

A venit să dea salutul din urmă pentru răposată tot satul în frunte cu copii de școală în număr de câteva sute; au fost prezente diferite delegațiuni precum ca a oficianților comunali din loc, întreg corpul învățătoresc din loc și din satele vecine mulți învățători, membrii Reuniunii de înmormântare în corpore, membrii corului din loc, cari au dat și răspunsurile funebre, delegațiuni din partea institutelor financiare: Steaua din loc, Sentinela din Satul nou, Sentinela-filială din Sân-Mihaiu, oficianții superiori dela judecătoria cercuală, societatea pompierilor etc. apoi numeroși cunoscuți și cunoscute.

Prohodul s'a oficiat de 7 preoți în frunte cu Preacuvioșia Sa Dl Dr. Iosif T. Badescu, ca delegat din partea Preasfințitului Domn Episcop Miron.

Prezența Preacuvioșiei Sale însoțit de dl referent școlar St. Jian a făcut o eselență impresie. Mai ales predica, auzită de popor din gura unui atât de mare dignitar bisericesc a fost ascultată cu o deosebită evlavie. Toți au rămas mulțumiți, că au avut parte să vază pe »vlădică«. Pentru întristatul soț cuvintele Preacuvioșiei Sale au fost adevărat balzam de mângâiere.

Dumnezeu, să l mângâie iar defunctei să i fie țărina ușoară!

— Recordul unei aviatoare. Din Newyok se anunță că Ecaterina Wright sora fraților Wright, care însoțise pe Wilbur și în drumul său prin Europa a făcut un frumos sbor pe câmpul de aerostație din Dayton, ridicându-se în aer cu un aparat sistem Wright după ce pentru a înlocui pe un tovarăș de drum încărcase pe aeroplan o greutate de șizeci de chilograme. Ecaterina Wright ridicându-se în aer pe câmpul dela Dayton a sburat spre est dela Ohio și s'a întors iarăși la punctul de plecare, după ce făcuse un drum de o sută kilometri petrecând în aer o oră și treisprezece minute. Drumul acesta făcut de domnișoara Wright a fost atât ca distanță cât și ca durată cel mai lung din câte au parcurs aviatorii feminini și înseamnă cel mai nou record al aviațiunii. O spectatoare din publicul cere a asistat la ascensiunea aviatoarei, i-a oferit o frumoasă brățară de aur împodobită cu un diamant frumos.

— Prelegere publică. Azi Duminecă în 13 l. c. la orele 5 d. a. dl profesor Nicolae Mihulin va prelege în sala cea mare a seminarului diecezan despre: »Lupta contra alcoolului și Ordinul Bunilor Templieri«. On. public românesc este rugat de a lua parte în număr cât de mare.

— Impăratul Wilhelm către recruți. Săptămăna trecută când recruți regimentului de gardă din Potsdam au depus jurământul, după vorbirea preotului militar, Impăratul Wilhelm le-a

adresat următoarele cuvinte, cari merită să fie însemnate.

«Cu durere observ, că în timpul mai recent recruții îmbracă uniforma cu mai puțină bucurie, ca în trecut. Totuș speriez că regimentul acesta face excepțiune și că soldații regimentului de gardă totdeauna vor împline cu bucurie și mare supunere ordinul superiorilor. O aștept aceasta cu atât mai vărtos, că regimentul de gardă va beneficia de favoruri excepționale.

S'a afirmat, că orașul Potsdam este grădina iubită a regilor prusiaci. Regimentul de gardă e regimentul meu și permit, ca gardiștii să te plimbe prin grădina mea, ca și acasă în curtea cazărnil: — fără sabie și armă. Fiți religioși — a terminat Impăratul, — pentru că religiozitatea este paza cea mai sigură și sinceră a soldatului»...

— Testament curios. Înainte cu câteva luni în Londra a murit o femeie avută, care întreaga avere în preț de două sute mil coroane a lăsat-o pe seama spitalelor și azilelor. Despre înmormântare a dispus, ca rămășițele ei pământești să se folosească spre scopuri științifice, iar pe urmă corpul să i-se așeze în sicriu și petrecut numai de dol înși să se înmormânteze în cimitirul cel mai apropiat. De-asupra mormântului a lăsat să i-se pună o mică cruce cu litere inițiale a numelui ei și ziua morții.

— Arestarea unui luptător. Poliția din Sofia a cerut telegrafic căpitanul de poliție din Budapesta să aresteze pe luptătorul bulgar Zancoff Neuzoff, care a fost osândit de autoritățile bulgărești la doi ani de pușcărie pentru mai multe furturi împreunate cu spargere. Luptătorul e angajat la un circ din parcul Budapestei și fiind cunoscut în capitală doi agenți secreți s'au prezentat la locuința lui și l'au adus la secție.

Auzind despre ce e vorba luptătorul a protestat cu toată energia contra arestării sale, dar orice protestări au fost zadarnice căci el a rămas în arest preventiv și azi va fi predat autorităților bulgare.

— Averea Mariei Haverda. Falmoasa groază a procesului, care a ținut în continuă agitație țara întreagă — vreme de un an și jumătate — a moștenit o avere frumoasă: Se știe că bătrînul Baltazar Haverda, influențat de cel din apropierea lui mirind a făcut testamentul așa fel că nici partea legală ce i-se compete Mariei Haverda, nu l-a lăsat-o ei. Aceasta a atacat testamentul, făcând proces pentru recunoașterea dreptului ei și procesul acesta a durat patru ani și jumătate. Contra legătarilor din testament a făcut arătare criminală pentru înstrăinarea lucrurilor cari formează moștenirea răposatului. Scurtă vreme după aceasta a urmat asasinarea mamei sale, a trecut apoi trei desbateri la curtea cu juri și Maria fata bogatului Haverda a ajuns în pușcărie alături de criminali. Acum după două luni de temniță, tribunalul din Szabaoka a nimicit testamentul lui Baltazar Haverda și din moștenirea lui a obligat pe moștenitori să plătească Mariei Haverda 78800 coroane, partea ce i se compete prin lege. Decisul tribunalului s'a predat și pușcăriașei, dar cine știe de-l va rămânea ceva din averea asta, căci creditorii au năpădit din toate părțile ca un nor de locuste asupra ei. Și chiar dacă i va rămânea, moștenirea aceasta a venit prea târziu, căci nu se va putea bucura de rodul crimei ei, decât după doisprezece ani de robie, când nu va fi rămas dintrânsa decât umbra și ruina celei de altădată.

— Demonstrațiile din Mexico. Referitor la demonstrațiile antiunioniste din Mexico, ziarul »Lokalanzeiger« scrie: Cu prilejul manifestațiilor din Mexico au fost omorâți mai mulți americani și pe unul dintre ei l'au spânzurat de stâlpii unui felinar. În momentul când mulțimea, înfuriată a sărit și a smuls steagul unionist de pe ambasada americană călcându-l în picioare ministrul plenipotențiar voind să l impedeze manifestații au împușcat asupra lui, dar din fericire fără să l fi putut atinge. În presa mexicană încă

Pentru cumpărare
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyedi.

se manifestă o înută foarte ostilă unioniștilor. Mai multe sute de manifestații au fost arestați de trupele cari au fost introduse în oraș.

La manifestația de Joi lumea a spart toate geamurile dela casele comerciale germane, distrugând și cauzând pagube simțitoare. Pentru a preveni un eventual atac, consulatul e păzit de poliție. Tot orașul are aspectul unei cetăți asediate și distruse de gloanțele dușmanului. Dispozițiile de siguranță luate de poliție au împiedicat manifestațiile ce se plănuiau ulterior. Ministrul de externe pentru a salva situația a făgăduit că va face tot ce-i stă în putere pentru a împăca lucrurile, căci guvernul statelor unite a făcut deja pașii de lipsă pentru a și cere satisfacție și a protestat contra celor întâmplate. După toate probabilitățile împăcarea se va face grabnic căci guvernul uniunii a hotărât să nu facă nici o greutate.

— **Întâlnire de domnitori.** Din Darmstadt se anunță, că ieri împăratul Wilhelm al Germaniei a întors vizita țării. Trenul special a sosit la orele zece la stațiunea Egelsbach, unde nu numai țara ci și marele principe de Hessen a așteptat sosirea împăratului. Împăratul a salutat întâi pe marele principe apoi pe țară. Amândoi domnitorii s'au îmbrățișat și sărutat, apoi au plecat cu automobilul la castelul din Wolfsgarten, unde la ora 1 a fost prânz de gală. Tot în același zi împăratul Wilhelm a călătorit mai departe la Donaueschingen unde va lua parte la vânătoarea aranjată de prințul Fürstenberg.

x **Cine de sigur vrea să aibă ultoaie sănătoase,** să se adreseze cu toată încrederea de mult meritată și binecunoscuta firmă de ultoaie de viță, alui Vitye Miklós din Ocsanád, (cott. Torontal) de unde se pot procura soiuri de viță americană din patrie, pe lângă prețuri ieftine și serviciu conștiincios, demn de toată încrederea.

x **Iți recâștigi sănătatea!** Slăbirea și durerile încetează, ochii, nervii, mușchii și vinele ți-se întăresc, vei avea somn plăcut și curînd te vei întrema pe deplin, dacă folosești fluidul Elsa a lui Feller. O duzină de probă franco 5 cor. Singurul preparator este farmacistul Eugen V. Feller, Stubica, Centrale nr. 122. (com. Zăgráb).

— **Atragem atențiunea on. public asupra anunțului lui Eugen Lieblich, Sibiu, str. Erzsébet Nr. 56,** publicat în numărul de azi al ziarului nostru, pentru că atelierul fotografic a lui Lieblich este aranjat foarte modern și cu aparatele cele mai noi prin ce îi întrece pe toți fotograful din Sibiu. Toate lucrările în branșa aceasta se execută artistic și cu prețuri moderate. Specialist în fotografierea copiilor.

Mihal Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvar) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public român.

x **Când cumpărați ochelari,** a dresați-vă la magazine cari au în vedere nu numai interesul bănesc, ci vă spun sincer dacă e lipsă și de consultație medicală. Pentru ținerea strictă a acestui principiu și pentru serviciul conștiincios, recomandăm prăvălia de articole optice Seelenfreund din Cluj-Kolozsvar piața Jókai 2. unde găsiți termometre, grade, binocle, ochiane, barometre de prima calitate. Repaturile se fac cu pricepere și grabnic.

x **Sanatorul »Liget«** a Drului Iakob în Budapesta primul sanator pentru boale interne din Europa, din pune de toate mijloacele de vindecare și laborator pentru examinat. Mii de diabetici, reumatici, bolnavi de splină și de inimă, cari pînă acum au cercetat sanatoriile din străinătate, acum vor găsi institut corespunzător aici în țară, așadar această instituțiune culturală cu poziție admirabilă împlinește și un gol. Sala cea mare a mașinilor mecanice de vindecare a sanatorului este provăzută cu mașini după sistemul Zanpre și cu scări aeriene.

x **O reformă în advocatură.** Deoarece proiectul lui Székely în câteva luni va deveni lege, toți aceia cari pînă la intrarea în vigoare a legii nu și vor câștiga doctoratul, cu doi ani mai tirziu numai vor putea fi advocați independenți. Cari voiesc, ca legea nouă să nu-i stînjenească și astfel să câștige doi ani, aceia să se adreseze către Seminarul de drept al Dr. ului Dobó (Cluj, Bolyai-utca 3.), cu ajutorul căruia în 6 săptămîni pot depune un riguros. Aceasta e foarte consult, deoarece materialul riguroaselor în urma reformării universitare s'a îmulțit în mod neobișnuit. Institutul împrumută însemnările înlocuitoare de manuale, ce cuprind toate întrebările dela riguroase, din cari apoi pe cei pregătiți acasă îi pregătește pentru cursul de recapitulare scurtă. Cartea »Jogi vizsgák etétele« apărută de curînd se trimite gratis.

x **Pécsi Henrik, fabrică de împletituri de sîrmă și site din Budapesta VI. Arena utca 126.** Această excelentă anteprișă, atît ca material cit și ca execuție și trînicie neîntreruptă pregătește în atelierul instalat cu toate mașinile moderne împletitori de sîrmă de alamă, alamă țincuită și fier în orice calitate, vînturători de bucate și treere, apărătoare pentru pomi, împletitori de sîrmă, pentru plafonae, mașini și garduri, grilajuri sepulcrate motoare sau cuptoare, rețele de sîrmă pentru tenis, cotețe cu stilpi de fier și coperiș din plăci și șghiaburi de metal practice contra insectelor, pregătește apoi îngrădirea curților, galițelor, grătare, coșnițe, apărătoare pentru coșuri, saltele din sîrmă de oțel. Producțiunile fabricii se recomandă nu numai prin execuția ireproșabilă și calitatea materialului, ci și prin prețurile deosebit de moderate, drept aceea să ceară fiecare prețurentul ilustrat și minuțios al firmei.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eilz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. n.

ECONOMIE.

Terenuri petrolifere lângă Blaj. S'au descoperit terenuri petrolifere acum din nou în apropierea Blajului, comuna Iclandul mare, pe moșia văduvei Kabos. O anchetă de specialiști, emiși la fața locului de către guvernul din Budapesta au constatat că bogăția acestor terenuri petrolifere este egală cu aceia dela Nagy-sárma și se vor pregăti planuri de exploatare.

Carne de România. Ziarul »Univer-sul« din București scrie, că guvernul român a intervenit la guvernele Monarhiei noastre, ca să conceadă, în mod provizor, exportul de carne tăiată în abatorul din Iași, pentru că abatorul ce e plănuit a se clădi la Burdujeni spre scopul exportului de carne în Monarhie, numai anul viitor va fi gata. Greutatea chestiunii constă în aceea, că convenția comercială încheiată cu România stipulează condițiunea, ca la tăierea vitelor, pentru Monarhie, să fie de față câte un veterinar din Austria și din Ungaria, ceiace la abatorul din Iași nu se poate. Se afirmă însă că ministrul de externe vienez, în conțelegere cu miniștii de agricultură ungar și și austriac, ar fi aprobat provizoratul, cerut de România.

Situația agricolă din Ungaria. Din raportul ultim al ministerului ungar de agricultură extragem următoarele date asupra recoltei și a stării sămănăturilor: Timpul a fost mai mult uscat, peste zi mal domol, noaptea rece, iar dimineața adeseori cu neguri și chiar cu brumă. Cu toate acestea sămănăturilor nu le a stricat timpul acesta. Deși umezeala a cam lipsit, lucrările de toamnă cu sămănatul etc. s'au putut îndeplini mai peste tot locul în condițiuni destul de mulțumitoare. În unele locuri aceste lucrări au trebuit întrerupte sau amânate din cauza șoarecilor de câmp, cari fiind timpul uscat și nu prea rece, s'au îmulțit în timpul din urmă într'un mod neobișnuit. Astfel deodată cu aratul și sămănatul de toamnă au trebuit a se îngriji economii și de stărpirea șoarecilor de câmp, atît de stricăcioși sămănăturilor.

În special cuprinde raportul ministerului de agricultură următoarele date:

Raport de toamnă. Sămănturile timpurii sînt frumos încoțite și se dezvoltă bine, pe când cele mai tirzii se arată mai slăbuțe. În general se simte lipsă de ploaie. Pe alocurea se arată deja stricăcluni mari de șoareci.

Porumbul s'a cules peste tot locul în țara întreagă. Chiar și tăiatul cocenilor e aproape terminat. Timpul din urmă foarte priincios a făcut ca porumbul să se desvolte și să se coacă bine, așa încât recolta a întrecut în multe locuri aș-

teptările economilor. În țara întreagă s'a cules cu porumb în anul acesta cca 4.301,141 jug. cat. și se așteaptă o recoltă generală de 49-28 mil. măji metr. ceace corespunde la 11-45 m. metr. de jugăr. Recolta anului anterior a fost de 41.11 măji metr.

Cartofii s'au scos mai peste tot locul, afară doară de ținuturile mal muntoase, unde acuma e în curgere scoaterea lor. Sorte de mai timpurii de cartofi au dat rezultate bune, pe când cele mai târzii nu tocmai. Cartofii din această sortă au rămas ceva mai mici în urma lipsei de umezeală și a stricăclunilor de peronosporă. Pe un teritor de 1.052.232 jug. în toată țara se așteaptă o recoltă de 46-27 mil. m. metr. sau 43-97 m. metr. pro jugăr. Recolta anului trecut a fost de 49-95 mil. măji metri. Legumările și păstaloasele au dat recoltă bună. Varza asemenea.

Napil de nutreț ca și cel de zahăr acuma se scot; rezultatele sînt bune, pe alocurea chiar foarte bune.

Nutrețurile artificiale arată o nouă creștere în timpul din urmă în părțile cercetate de ploa. Luțerna au cam sîricat-o șoarecil.

Culesul viilor e terminat cu rezultate în general foarte slabe.

Foamele de iarnă asemenea s'au adunat și rezultatele sînt și aici foarte puțin satisfăcătoare. Excepție fac merele și nucile.

A 22-a adunare generală ordinară a »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«, în conformitate cu programul de lucru al numitei Reuniuni, se va ținea în una din Duminecile proxime în frumoasa comună Poplaca.

Expoziție în Timișoara se va organiza în 1916, conform unei hotărîri aduse de camera de comerț și industrie de acolo.

Redactor responsabil: Iulia Giurgiu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Cele mai bune

oroloage de turn

le pregătește:

Nádler A.

urmașul lui Leutwyler F. E.

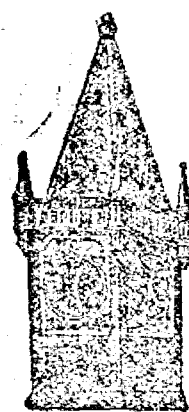
**Budapesta, VII,
Strada Práter Nr. 9.**

- Execută și invențiuni. -

Preț-curent și prospect
— la dorință gratuit. —

Acei cari se vor provoca la
ziarul Tribuna primesc favor.

- Fondat în anul 1891. -

Dentist român în Arad.

VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Oaranță pînă la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

Schimbare de local!

Schimbare de local!

BEREGSZÁSZY LAJOS

blănar de modă pentru domni și dame și-a schimbat localul din piața Peștelui nr. 13, în strada Deák Ferencz 32 (casa Sarlot).

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că primesc, orice comande de blănărie, prefaceri, reparaturii îngrijiri peste vară, pe lângă prețurile cele ma moderate. Cerând sprijinul on. public, rămân cu distiusă stimă:

Beregszászy Lajos, blănar.

Am onoarea a atrage atențiunea on. public asupra noului meu atelier cu instalații electrice, pentru tâmplăria **Edificiilor și mobile** în care primesc orice lucrări din ramul acesta. Scopul de căpetenie ml-e să furnizez cele mai bune lucrări, pe lângă prețuri ieftine și serviciu culant.

Depozit permanent de mobile gata.

Cu stimă:

SZÉLES SÁNDOR, tâmplar artistic.

Oradea-Mare, Hármas-utca 5-7. Telefon intra și extra urban 992.

Albert Dobó,

giuvargiu, Kolozsvár, **Mátyás király-tér 15.**
(Telefon 842). Fost prăvălia Husznik. (Telefon 842).

Prefăcând și asortând de nou magazinul de clasornice și giuvaricale al lui **Husznik János** il continui eu.

Mare deposit de clasornice și giuvaere și articole de argint veritabil și de China. Mare atelier de reparaturi. Ochelari se pregătesc după comandă medicală.

Atelier artistic pentru fotografii
E. DAJKOVITS,

ORADEA-MARE
palatul SAS.

Favor extraordinar începând cu azi.
6 buc. fotografii matte format cabinet 12 Cor.
6 buc. fotografii matte format vizit . . 6 Cor.
Fotografii esecutate splendid pe pânză tot atât.
Pentru fotografiile de nuntă, cadrul gratuit.

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficianți mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,
str. Weitzer János 15.
Telefon nr. 876.

Horváth István

fabricant de instrumente muzicale în Budapesta, Rákoczi-ut 51.

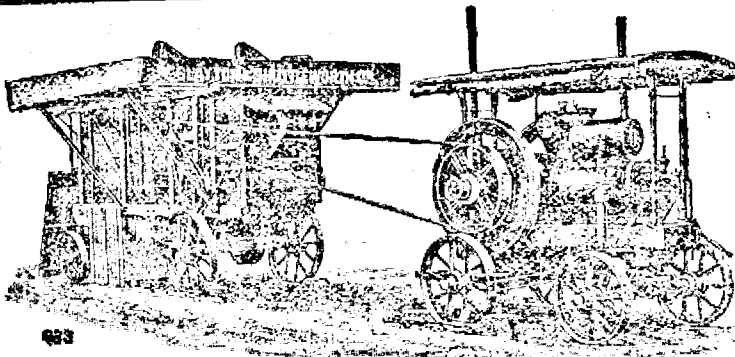

Recomandă pe lângă prețuri moderate pianuri, cimbale, pianine, violini, flaute, **harmonice**, precum și tot-felul de instrumente muzicale. Prețul școlael Kulifay pentru învățatul cimbalei 7 cor. Țin în depozit plesse românești pentru cimbală. Catalog (ilustrat) de prețuri la dorință se trimite gratis și franco.

Aduc la cunoștința on. public că mi-am mutat ospătăria din Boros-Béni-tér No 2 la No 4, vis-à-vi de moara Széchenyi.

Vinuri curate, bucătărie gustoasă, în fie-care Vineri tocană de pește, trebere și rachieu de prună.

Roagă binev. sprijin
Égető Jánosné.

Mare depozit în CLUJ.

Inspekția inginerului gratuit.

Agentura fabricel de mașini agricole:

Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.
Tulumbe cu motor cu gaz.
Motoare cu benzină.
Oleiuri de uns.

Anteprișa agricolă comercială ardeleană
Br. Oliver Osztián & Comp.
Cluj (Kolozsvár), Ferenc József-ut Nr. 31.
Telegramadr: Colobiale Kolozsvár.

Telefon interurban No. 934

Articole de specialitate.

Cereți prospecturi.

„PANCIOVANA“
 Institut de economii și credit, societate pe
 acți în Panciova.

Avis!

Domnii și Institutele, cari au primit pro-
 specte și liste de subscriere de acțiuni din
 emisiunea III. dela institutul de economii
 și credit »PANCIOVANA«, fiindcă cu
 1 Decembrie 1910 expiră termenul, sunt
 rugați a remite aceste prospecte și liste,
 până la termenul indicat.

Direcțiunea.

CROITOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința
 onoraților domni, preoți și învățători,
 precum și întregului public român, că
 mi-am deschis în Pâncota (Pankota)
 Str. Principală o
croitorie modernă
 unde pregătesc tot-felul de haine
 bărbătești, precum : saloane, sacouri,
 paltoane ușoare și de iarnă, pardesiuri
 etc. Mai departe efectuează și prenoesc:
 odăjdii bisericești precum: prapori,
 patrafiri, reverenți ș. a.
 Rugând binevoitorul sprijin al on. public
 român, semnez cu deosebită stimă:
Gheorghe Drăgălina,
 croitor.

Serviciu conștiințios!

O prăvălie mixtă 1870,
 bine situată, cu drept de birt și trafică, în
 comuna Gerbovec lângă Bozovics (comit.
 Caraș-Severin), e de predat unul con-
 ducător cu o cauciune de 500 Cor. ori
 de vândut cu condițiuni favorabile. Dori-
 torii să se adreseze lui **Petru Bârsan**,
 mare comerciant în Bozovics.

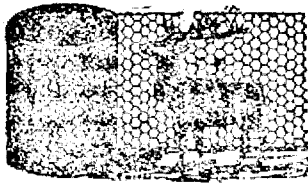
Imprumuturi cu amortizație
 și împrumuturi pentru func-
 ționar, vinderea și cumpărarea
 de moșii și parcelarea lor o
 mijlocește mai avantajos: =

Biroul de Intermedare:
■ Vig Lajos ■
 Arad, Piața Arpád Nr. 5.
 — Telefon Nr. 671. —

Doctorul F. Grünfeld:
Secretele sexuale.
Sfaturi pentru ambele sexe.
 Prețul 1 Cor. (10 fil. porto).
 Se poate căpăta la Librăria Tribunei.

Fabricație din țară prima calitate!
Stoboare de sârmă
 tari și trainice!

In atenția
 arhitecți-
 lor, agrono-
 milor, pro-
 prietarilor
 de vii, p. vii
 grădini, te-
 renuri de vi-
 nătoare etc.

PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă
BUDAPESTA, Vi., Aréna-ut 126 sz.
 Telefon 120-89. — — — Telefon 120-89.

Trimit și instalez împletituri de sârmă pentru ma-
 șini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și
 vile, împreună cu uși și porți puternice.

!! Cele mai frumoase rețele !!

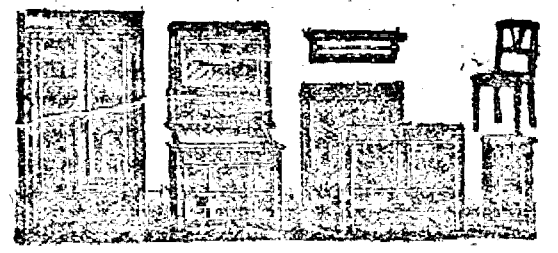
Prețuri ieftine! Prețuri ieftine!
 Mai furnizez: clururi pentru cernut prund, co-
 nițe pentru nisip, burleane pentru schintel, co-
 nițe pentru nutreț, botnițe pentru boi și sto-
 ruri pentru ferești de orice mărime.

:: Liste și prospecte de prețuri se trimit gratis. ::

ANUNȚ.
 La proprietarul Ioan Popescu în
 Magyarád se află de vânzare în
 cvant mare și mic:
vin vechiu și nou
 de Măderat.

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL
 tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
 (Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are
 în depozit aranjamente complete pentru
 odăi, lucrute în atelierul propriu în cel
 mai modern stil, dela cele mai ieftine până
 la cele mai bune, după planuri proprii
 sau la comandă. — Pentru lucrările mele
 primesc garanția cea mai extremă. Mare
 asortiment de mobile de alamă și fier,
 deasemenca și fotolii.

Birou de informație.
 Cunoscând multele lipsuri ale publicu-
 lui românesc din provincă, m'am ho-
 țărît să deschid în **Budapesta** un
Birou de informație.
 Ori-ce informație referitor la petițiile
 înaintate la ministerii, Curie, judecătoria
 etc., ori-ce informații comerciale și în
 general în ori-ce cauză — dau în
 decurs de 2-3 zile, ori-și-cui resolvând
 toate chestiile în modul cel mai cinstit.
 Fac mijlociri comerciale, comande, etc. etc.
 Taxa pentru informație 3 cor. și speșele de
 poștă pentru răspuns.
L. Olariu, Budapesta,
Budapest, Lajos utca No. 141. III/19.

NICOLIN - Timișoara -
 (Centru).
 str. Takarekpenzár 4.

Articole de coafură specială.

Chignone, împleti-
 turi, turbane, plete,
 transformații, peru-
 ce, bandouri.

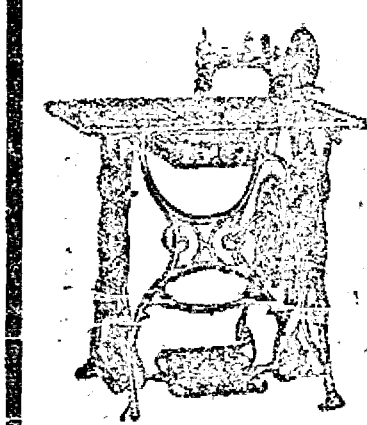
Specialități de par-
 fumerie, garnituri
 pentru curățitul mâ-
 nilor, noutăți de
 piepteni, orno și an-
 trepozițe pentru păr.

Mare depozit în ar-
 ticole de toaletă, ape
 de păr, pudră.

Primul salon pentru frizat, conservarea,
 ondularea, spăierea, colorarea și curățirea
 părului și a mânilor din Ungaria de sud.

: Prețuri moderate. :
 Comande prin poștă se efectuează prompt. Preț
 — — — curent gratis și franco. — — —

STAMM EDE succesor
RESCH FERENCZ,
 atelier de mașini de cusut și biciclete
 în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin
 de mașini de
 cusut **PFAPP**
 de toată mări-
 mea și cu pre-
 țurile moderate.
 Mare asortiment
 de **Goarne.**
 Prețurile se pot
 solvi și în rate.

Cele mai noi Patefoane,
 fără schimbarea acului, pe
 lângă prețuri convenabile.
 Telefon nr. 459.
 Preț-curent la dorință trimite gratuit.

Fabrica de motoare A. G.
 din Drezda.
 Cea mai veche și mai mare fa-
 brică de motoare din Germania.

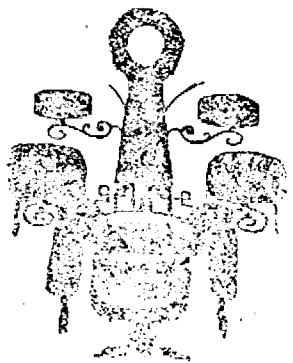

Expedează renumitele motoare și
 locomobile de benzin, ulei brut,
 gaz și petrolen precum și motoare
 absorbitoare de gazuri. — — —
 Noutăți neintrecute.
 — Generator absorbitor de gazuri —
UNIVERSAL.
 Speșele de mânăre și puterea de cai costă numai
 1 fil. pe oră.
 Reprezentat general:
Ignác Gellért & Comp.
 Budapesta, Teréz körút 41. — Telefon 12-91.
 Garanția deplină. — Condițiuni favorabile de plăw.

**Magazinul de blănărie și cojocărie
Ilie Șteflea**

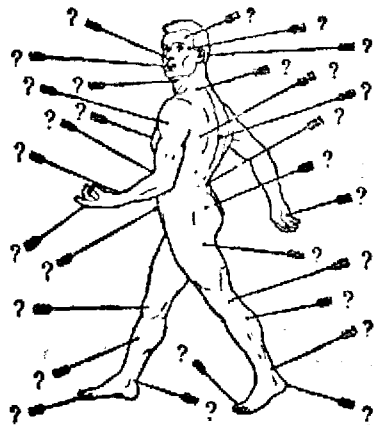
Sibiu—Nagyszeben, Grosser Ring No. 18.

Își recomandă în atenția on. public din localitate și provincie **bogatul asortimentă delb nărie** cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie; mantale de blană, blane de călătorie, — manșoane, boabe căciuli pentru domni și doamne ultima modă și lucrate cu gust. Prețuri ieftine. —

Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptuire, căptușirea și collarea mantal lor. Serviciu prompt și conștiințios. Numai marfă bună și execuție de I-u rang.

AI DURERI?

I. După cât știu Elsa fluidul lui Feller alină durerile, le vindecă și alungă slăbirea, vindecă repede și sigur reuma, boala de nervi, junghinri, dureri, influență, răceli, durere de cap, dinți și de șale, cărceiell dureri de ochi, mgraenă și alte dureri cari nu sunt amintite aici. Fluidul Elsa al lui Feller are efect neîntrecut la răgușeală, guturai, dureri pe piept și gât, și a organelor respiratorii și a tuturor boalelor contrase din răceală. E veritabil numai dacă fiecare sticlă poartă numele lui FELLER. 12 sticle mici sau 6 duble ori 2 speciale costă franco 5 cor.

II. Mai aducem apoi la cunoștință că mit de cament folosesc cu rezultat admirabil hăpurile Elsa Rebarbara contra perturbații or stomacale, sgarciurilor, lipsel de apetit, arsuri de rinichi, nomat, indispoziție, bizare, lipsă de scaun, dureri de cecum și alte perturbații a organelor de mistuire. 6 cutii 4 cor. Să ne păzim însă de imitații și să facem comanda act pe adresa

Eugen V. Feller, farmacist în Stubica
Centrala 122 (cott. Agram).

„IANER“ cremă neunsuroasă.

Cel mai nou product higienic pentru curățirea părului și înfrumusețarea lui. Înălătură petele galbine, bubele pricinute de infierbânțeli, sgrăbunțe și alte necurățenii de piele.

Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes. 1 teglă 1 coroană.

„Ianer“ pudră. E non plus ultra pudrel. Bună la baluri, saloane și de zilnic folos, care acopere încreșturile și e cu totul nestricțioasă. In culorile: roza, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer“ săpun 1 bucată 60 fileri.

„Ianer“ pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Ianer“ apă pentru gură Bună pentru dinții scorburoși și gingiile burețoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 1-60; jumătate sticlă, 80 fileri.

„Ianer“ esență pentru păr Excelentă pentru înălăturarea măreței și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri

„Ianer“ pomadă pentru creșterea părului. 1 teglă 4 coroane.

„Ianer“ vâpșeală pentru păr pentru a colora în negru, brunet or în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exchisă La comande să se noteze că părul încăunțit în ce col are să se vâpșească (negru brunet). Un carton 4 coroane

„I a n e r“ apă care face părul blond Pentru a vâpși în timp scurt, în băl, auriu, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacerilor numai „Preparatele lui Rudolf Ianer“ leșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare“ a lui Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárvaros F6-ut 70.

Fond. in a. 1860.

NÁDER J.

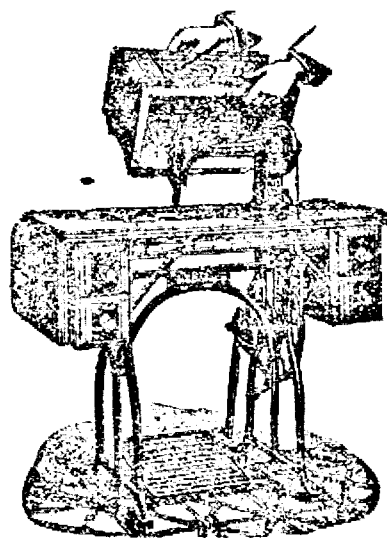
măiestru

ARAD, palatul minoritan.

Ține în magazin cele mai excelente **cuțite de buzunar** cu tălș englez și Solingen, **cuțite de bucătărie** din oțelul cel mai bun ș. a. **cuțite** pentru curățitul legumelor, pentru tălătul prăjiturilor, pentru carne, șuncă, salamă și **cuțite pentru caș**. **Cuțite** pentru măcelari și **cărnățari**, de junghiat și pentru curățitul intestinelor.

Pentru barbieri și frizeri: mașini de tuns, briciuri foarte fine, ascuțite, pre-um și articiil mănuitori. — Recvizite de masă din Alpaca și paxfon, de prima calitate. — Ori-ce reparări de bransa aceasta precum și ascuțire, le execut în atelierul meu, instalat cu electricitate, pe lângă — — prețurile cele mai moderate. — —

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-aud.

Distins în Timișoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.

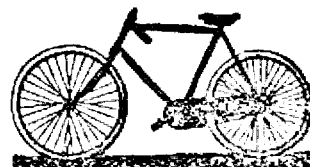
Fondat la 1880.

Reinhold ZOLLER
măiestru mechanic
FEHÉRTÉMPLOM
Schillergasse 8.
lângă „Burg“.

Își recomandă on. public din

loc și provincie **marele său atelier mechanic unde se repară tot felul de mașini de cusut și biciclete.** Ține în depozit tot-felul de **gramofoane și plăci.**

Ține în depozit cele mai bune biciclete noi, mașini de cusut și obiecte de casă și industrie, așa d. e. părți singuratic de mașinal și biciclete.

Prețuri moderate Serviciu prompt.

Vânzare de altoi de viță.

Cine vorește struguri frumoși și sănătoși să se adreseze cu încredere către **VITYÉ MIKLÓS** la firma de viță de vie condusă cu multă conștiință în

— **Ös-Csanád**, — (com. Torontál) unde se găsesc cele mai variate altoie de calitate I mă, soiuri de viță de vie pentru vin și struguri de conservat, precum și viță americană, netedă și cu rădăcini deasemenea se găsește vițe de rangul II

cu prețul cel mai ieftin. Soiuri pentru chioschuri.

Preț curent trimitem gratis și franco.

Prăsirea galițelor de soiur orpington.

Mare asortiment în altoi de pomi și trandafiri.

Dintre multele scrisori de recunoștință, publicăm una singură:

Mult Stimat Die! Cu altoiri'e expedate de curind sunt foarte mulțumit.

Békéscsaba, 16 Octomvrie 1910.

Réti Béla, farmacist.

Se primesc comande pentru expedarea de toamnă și primăvară.

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu—Nagyszeben—Hermanstadt
Erzsébet u. No 56 (casa proprie).

== Execută toffelul de icoane artistice. ==

Platinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. **Picturi renumite în oleu** în toată mărimea, după orice fotografie mică.

Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimei este primul.

Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate.

Cu deslușiri servesc.

Grădini și Parcuri

transformează și planuiește:

Nagy Sándor, Arad,

Illés-uteza No. 66.

Cultivarea proprie a pomilor de lux și a tufelor de ornament.

Toți cei ce se adresează către noi primesc o **carte gratuită**

și franco. Jertfa aceasta o aducem numai ca să atragem atenția lumii suferințe asupra efectului curei de electricitate. Mulți bolnavi încă nu știu

că curentul galvanic se poate folosi cu rezultat favorabil contra nervozității generale, a reumatismului, neuralgiei, perturbațiilor de de mistuire, insomnie, dureri de cap, tot felul de apariții de slăbiri și contra multor boli femeiești.

Cartea ce o trimitem în plic **gratuit și franco**, nu e listă de prețuri ci un tratat științific, ușor de înțeles, scris într-o limbă populară, deci accesibil pentru oricine.

Institutul de ordin med. **Electro-Vitalizer**,
Budapesta, Semmelweis-u. 4. félémelet 51.
Ordinează: peste săpt. dela 10—1 și dela 3—6 ore
Dumineca și în zile de sărbători dela 11—1 oră

Cupon pentru o carte gratuită.

Cătră
Electro-Vitalizer inst. de ord. med.
Budapest, Semmelweis-u. 4. félémelet 51.
Binevoii, vă rog, a-mi trimite o broșură din
lucrarea d-v: „Tratat despre electrografia
modernă”. Gratis și franco.

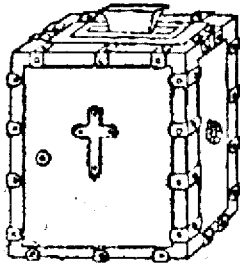
Numele .....

Comuna .....

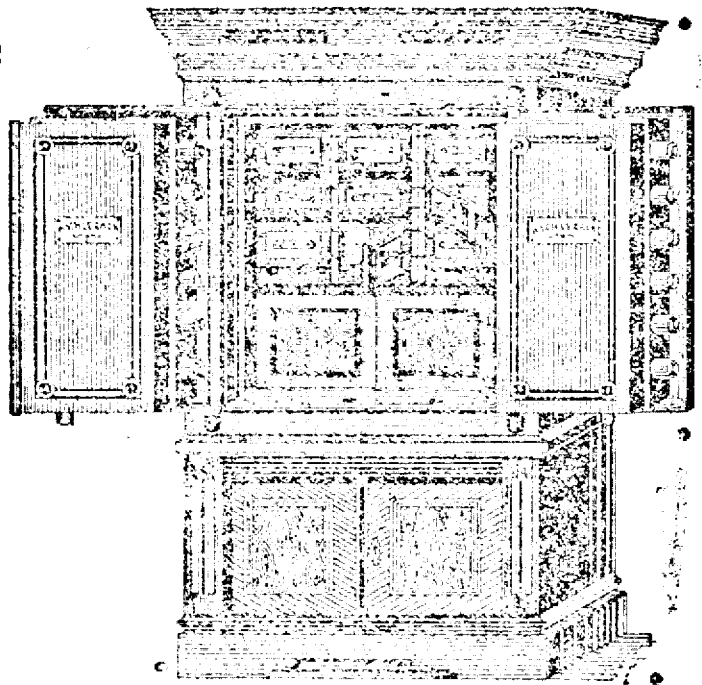
Județul comit. ....

A. SCHLEZACK fabrică de casse
pentru bani și
trezorerie în
Sibiu-Nagyszeben, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scylolith și asbest incombustibile, recunoscute de cele mai bune. Sertare și casse panțerate sigur din antogen și thermit, camere panțerate, casse pentru acte, casete, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc.

Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimite prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul cel mai bun.

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— **HARKANYI EDE** —
sculptor și pietrar în
— **SZATMÁR-NÉMETI.** —

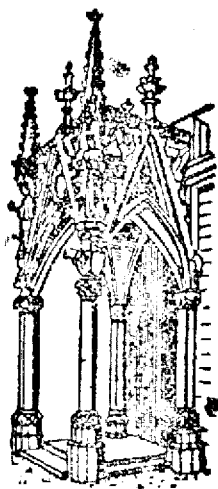
Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvoane, grilaje, bazine, statue, rugi, cruci, pietre pentru mormint, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, mauzolee, poduri, scări balustrade, pavagii ș. a.

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rjiniți pentru sămânță și sare, tocile etc.

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă prețurile cele mai convenabile.

Se fac gratuit desene, rezervându-se dreptul de proprietate. - Vă rog să fiți atenți la firmă.

CANARINI!

Cele mai frumoase cântărețe moderne ecântă zina și la lumină. Cântăreață tină 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Ouătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soi. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mămuțe și câini de soi se

capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comandelor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

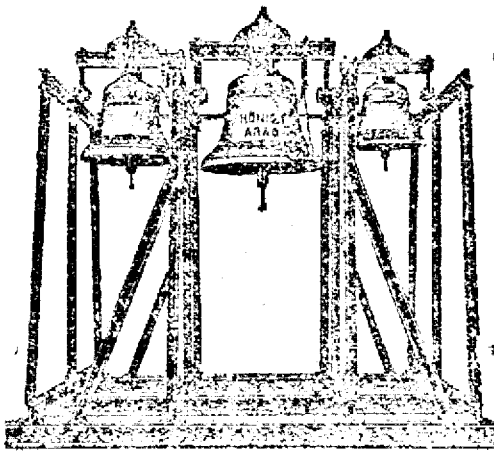
Frideric Mönig

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Arad, strada Rakoczi Nr. 11-28.

Fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și aceluiași tare și cu șunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învărti și postamente de fer, prin a căror întrebuințare clopotele se pot scuti de orepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clătine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învărti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimcarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimite gratis.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI

ARAD,
Forray-utca Nrul 2.

Postavuri de reverenzi, brături preoțești, roșii, vânate și negre.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit **noutățile de toamnă** în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate înșira.

Cea mai bogată magazie în articlii pentru sfintele biserici și preoți

Ciorapi împlețiți în temniță.

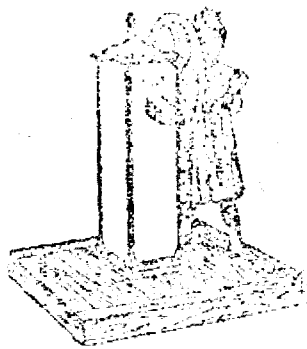
Mautner R.

Mi-au sosit prin o cumpărare favorabilă articlii de lefinătate senzațională pe cari le vând cu prețuri nemai pomenit de lefine și anume: barcheturi fine, stofe, voaluri, delinuri, saphire engleze, chiffon, pânze, canavaț, măsaie și covoare pe pat. Linuri engleze pentru cos'ume, stofe engleze bărbătești cu jumătate prețul, covoare și alți articlii în bransa aceasta. Pânze veritabile de Rumburg pe jumătate preț. —

Pavalia este deschisă dimineața dela 7—12, d. a. dela 2—7^{1/2}

Bazarul ieftin alui MAUTNER R. Arad, STRADA HUNYAD 15.

Kuceses Károly atelier de mașini în Makó

Recomandă pompele sale mai noi cu lanț brevetate fântâni executate în atelierul propriu care au preferința, că sunt ieftine, nu îngheață, foarte durabile, ocupă loc puțin, umblă ușor și sunt atât de plăcute, încât sunt o podoabă pentru curte. Catalog de prețuri la dorință — se trimite gratuit : Kuceses Károly, Makó — (Măcșu, comitatul Cenadului). —

Abonați și răspândiți TRIBUNA

Expoziția generală din Paris 1900 „Grand Prix“.

PRAY PENTRU VITE de Kwizda

dietetic, mijloc pentru cai, vite cornute și pentru oi.

De peste 50 de ani se folosește în cele mai multe grajduri pentru promovarea apetitului, la mistuirea rea, pentru îmbunătățirea laptelui și pentru înmulțirea laptelui la vaci.

Veritabil numai cu marca de scutire de acț. Se capătă în farmaci și droguerii

Catalog de prețuri gratis și franco.

Depozit princo. :

Franz Joh. Kwizda, farmacist, liberantul curții ces. reg. austro-ung., reg. române și reg. bulgare. Korneuburg bei Wien. —

NAGY JÓZSEF, sculptor.

Fabrică cu instalații electrice pentru orice mobile de marmor, granit, sienit și marmor de labrador. — Brașov—Brassó.

Primește orice lucrări de sculptură, precum și pietre sepulcrale, monumente, mauzolee din orice fel de piatră. Prețuri moderate.

INGRIJIREA FRUMUSEȚII.

Regeneratorul pentru păr (Galdys) nu se ține de plicticoasele medicamente anunțate de atâtea ori, cu toate că pe terenul acesta își reclamă primul loc, fiind cel mai bun dintre mijloacele pentru păr. Cu folosirea lui au ajuns la rezultate miraculoase. Femei și artiste din lumea mare prin scrisori de recunoștință dau expresia cea mai măgulitoare preparatului despre mulțămirea lor.

Regulatorul »Galdys« întinerește în scurtă vreme părul încăruntit și îi redă culoarea și strălucirea originală tinereții.

O sticlă 2 cor. 40 fil.

Medicamentul pentru creșterea părului »Galdys« e mijloc sigur contra căderii părului și a boalelor de cap. Promovează în mod miraculos creșterea și întărirea părului iar părul căzut îl înlocuiește bogat. Impedecă fracturarea părului. Cu un cuvânt întărește rădăcina, ca udatul florile. — O sticlă 3 coroane.

Tovarășul acestuia e spirtul pentru cap »Galdys«, care împedecă formarea mătreții și jupoiera pielii. — Prețul 2 coroane.

Le pregătește farmacia la »Impăratul Roman« alui **VIG BÉLA, BUDAPEST II. Fő-utca 54.** I

IGNA DEMIAN

coloratură de baie, curățitorie chimică, și mașină cu aburi de spălat rufe albe în UJ-SZENT-ANNA.

Colorez (văpsesc) și curăț chemie: totfelul de vestminte bărbătești, femeiești și copilărești, pardesii și paltoane, în întregime fără nici o desfacere, stofe pentru mobile, perdele, dantele, broderii, mănuși, borangicuri etc. În rufăria mea, ajustată bogat, se spală curăț ca zăpada, fără materii mistuitoare, în deosebi gulere și manșete, cămăși bărbătești, etc., cari prin mașinile mele de călcat ajung la un luciu încât nu se pot deosebi de cele mai noi. — Comandele cu posta se expediază punctual și cu acurateță.

Fillala în Arad, la

Iosif Ștefan, pe piața Tököly.

(În casa bisericii române).

Renunimă fabrică de automobile de motoare

THE CAMPBELL

— furnizează cele mai rezistent clădite —

motoare și locomobile de benzină, olei brut, gaz și gaz condensat.

Cea mai sigură mai ieftină și reglată funcționare. — Prețuri

ieftine, condițiile cele mai avantajoase de plată. Garanție deplină

Agentura generală:

Victor Korányi, Budapesta, VI., Str. Franz Liszt No. 9. 64. Telefon 64.

Dózsa János mǎiestru -
cojocar în
Nagyvárad, Zöldfa-passage Nr. 9.

Se recomandă ca mǎiestru perfect
în ra prepararea tuturor articilor
apartinătoare acestei branșe precum:

guleri prepara-
tive, gulere boa,
manșoane (muff)
în executare mo-
dernă și după cel
mai elegant gust.
Blane și tocuri
de picloare, etc
Reparaturile se
execută prompt.

N. Bălcescu:
Opere complete.
Istoria românilor sub Mihai Viteazul
A 1.50 Cor.
Se poate căpăta la Librăria Tribunei. — (10 fil. porto).

■ ATENȚIUNE. ■

Dacă târguiți din
articolele anunțate
în ziarul nostru,
vă rugăm ca la
comandă să amîn-
tiți unde a-ți cetit
aceste anunțuri. :-

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte în
Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de pla-
nuri pentru iconostase și plafoane
bisericești.

Ține în depozit cruci mari pen-
tru drumuri de țară și duleie.

Motoare șvedeze

pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank,
Stockholm)

în poziție orizontală și ver-
ticală.

Mașini motorice ieftine
și sigure, se pot instala
oriunde.

Motoare sistem Diesel.
Motoare cu gaz.

Motoare

cu benzină,
în cea mai bună execuție!
Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat,
fabricant de mașini agricole
Bpest, VI., Teréz-körut 21.
Cereți catalog.

**Câteva cuvinte asupra
boalelor secrete!**

E trist, — dar în realitate adevărat că în vre-
mea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor
oameni, a căror sânge și sucuri trușesti sunt
atrofiate și cari în urma nșurinței din tinerețe și
prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul ner-
vos și puterea spirituală. E timpul suprem ca
acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Tre-
buie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri
binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce pri-
vește viața sexuală — trebuie să fie cineva căruia
oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără sfială
și cu încredere necesarele or secrete. Dar nu e
în deajuns însă a destăinui aceste necesari ori și
cui, ci trebuie să ne adresăm unul astfel de medic
specialist, conștiincios, care știe să dea asupra
vieții afaturi bune sexuale și știe a ajuta și mor-
burilor ce deja eventual există, atunci apoi va
faceți existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest
scop e Institutul renumit în toată țara al Dr.-ului
PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta
IV, Muzeum Körut 13. unde pe lângă discreția cea
mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și
femele) deslușiri asupra vieții sexuale, unde
sângele și sucurile trușesti ale bolnavului se curăță,
nervii i-se întăresc, tot organismul iuse eliberează
de materiile de boală, chinurile sufletului i-se li-
ngătesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PA-
LOCZ vindecă deja de ani de zile repede și ra-
dical cu metodu său propriu de vindecare, chiar
și crizerile cele mai negleșite, ranele sifilice boalele
de țeve, bșică, nervi și șira spinării, începăturile
de confuze a minții, urmările onaniei și ale sifili-
sului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii băr-
bătești (impotența), vătămăturile, boalele de sânge,
de piele și toate boalele organelor sexuale fe-
melești. Pentru femei e sală de așteptare sepa-
rată și eșire separată. În ceace privește cura,
departarea nu este pliedecă, căol dacă cineva, din
orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci
i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin
scriscare (în epistolă e de ajuns a se înlătura
numai marca de răspuns). Limba română se vor-
bește perfect. După încheierea curei, epistolele
se ard, ori la dorință se retrimit fie-cărui. Insti-
tutul se îngrijeste și de medicamente speciale.
Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m.
și până la 5 ore p. m. (Duminica până la 12 ore
a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, spe-
cialist, Budapesta, dela 1 Nov. IV., Muzeum-körut 13.

Telefon 184.

Premiat de mai multe-ori.

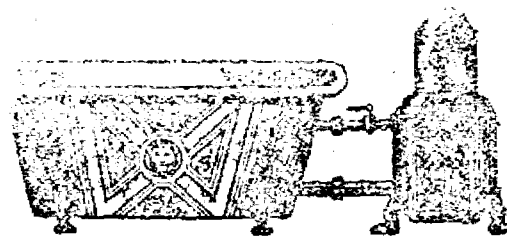
Telefon 184.

CARL PIFFL

Prima fabrică de
obiecte de metal

Timișoara-Elisabetin. — Temesvár-Erzsébetváros. — Hunyadi-u. nr. 14.

Recomandă obiec-
tele sale foarte fru-
moase și solide de
tinichiglerie și
aoume: vane de
scăldat, de șezut
și pentru copii, —
scaune pentru scăldat
încălzitoare și vane

de scăldat după cel
mai bun sistem (sistem
propriu). Lăzi pentru
lemn și pentru căr-
buni și alte obiecte de
metal: precum ciu-
bere, ulcioare și căni.
Catalog de prețuri
la dorință gratuit.

Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tablă cu numărul casei
și cu numele străzii, mărci și firme de ține. Conducet pentru apă, aranjări pentru
— — baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes“.

Acoperi de case și turnuri, globuri și cruci. — Ucenicii se primesc cu condițiuni foarte bune.

OH! DOAMNE!

Mă 'nădușe afurisita
de tuși.

În contra tusei, răgușelei și flegmei
s'a dovedit de cel mai bun mijloc

Pastilele-Egger

cari nu strică apetitul și au un gust excelent.
— Prețul unei cutii 1.20 cor. —
— O cutie de probă 50 fileri.

Depozit principal la:

farmacia „HADOR“ gyogytár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

SĂ TRĂIASCĂ!

„Pastilele lui Egger“
m'au vindecat îngrabă!

Se poate capăta în Arad la farmaciile: Berger Cyula, Földes Kelemen, Hauer Lajos, Hajós Árpád,
Krebsz Géza, Kárpáti János, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyás, Vojték Kálmán și la drogeriile: Nestor
Hanzu și Vojték és Weisz. — În Gyorok la farm.: Masznik Dániel. — M.-Pécska: Adler Gy. Lajos.
— Ó.-Pécska: Ioan Rocsin. — Simánd: Csiky Lukács. — Sikszon: Füredi Ede örök.

Prima atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TARSÁ sculptor și măiestru pietrar.

Atelierul central al magazinei: **Kolozsvár, Mézsa-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Biroul Central:

Nagyszeben, Felscher gasse 17.

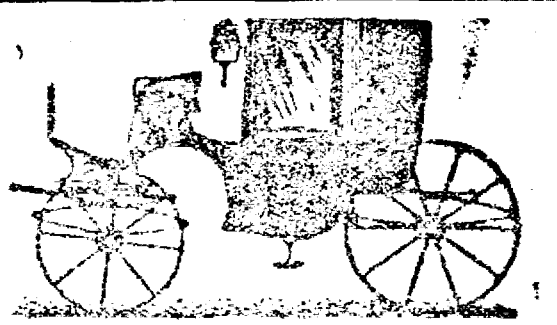
Filiale: Déva, Nagyvárad.

MAJOROS JÓZSEF

fabricant de trăsură

Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent de trăsură noi și prefăcute.

Reparaturi și orice lucrări din ramul acesta se efectuează repede și prompt.

Lucru bun, serviciu solid și conștiințios

Telefon 670-579.

Telefon 670-579.

Inainte de ce ti-ai fi cumpărat

lemnenele de ^{trebuință} pentru foc

cereți deslușiri asupra prețului,

căci eu nu numai că

vînd cele mai ieftine

lemnenele de foc

prima calitate

ci pentru un florin de stîngen le și tai cu fe-restrăul propriu circular.

Așteptând binevoitorul sprijin, sunt

Cu deosebită stimă:

PETRU NOVAC,

negustor de lemne în

Arad, Óvár-tér 10 (lângă pod) și Teleky-u 4.

Lemne de foc mărunțate expedez acasă.

STEFAN SLADECK IUN.

FABRICĂ DE MOBILE

VÎRSET

strada Kudritzer No. 44-46

Cea mai renumită:
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobi-lele cele mai mo-derne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

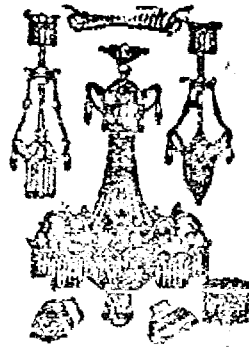
Mare depozit de piano excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

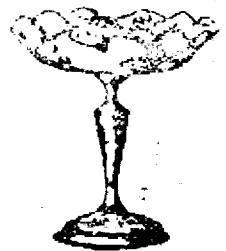
Hunvald Gyula

magazin de porțelanărie, articole de ar-gint de china și lampe.

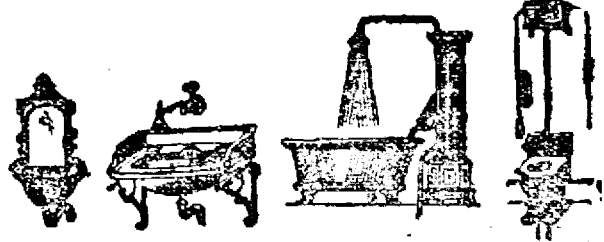
Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. Nr. 3 (proprie).

Recomandă în atenția on. public din loca-litate și provincie — magazinul său nou oasrtat cu articole de sticlărie, porcelan, argint de china și lampe unde se găsesc obiecte de bu-cătărie și sufragerie dela cele mai simple până la cele mai luxoase, din argint de china, apoi lampe de tavan pentru saloane și sufragerii pe lângă prețuri moderate. Lucrări de edificație se efectuează cu acu-reateță. Serviciu culant și foarte punctual.

Apaducte.

Cei ce doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui **Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.** cunoscut atât în Budapesta cum și întreaga țara. Telefon Nr. 779. — Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi și școale. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

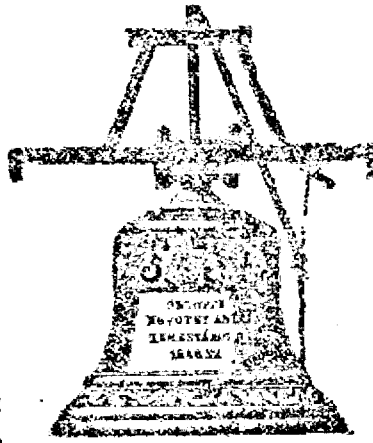
Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Buda la 1896.

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a lui

ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA - FABRIC.

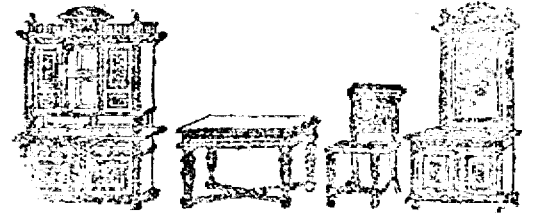
Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor strigate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** ventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ea violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intens, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kg. patentat după sistemul vechiu. Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-curate ilustrate gratis.

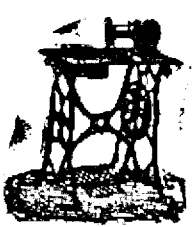
MAGAZIN DE MOBILE

Joan Réthi

timplar artistic pentru edificii și mobile, în Sibiu — N.-szeben, Elisabetg. 20.

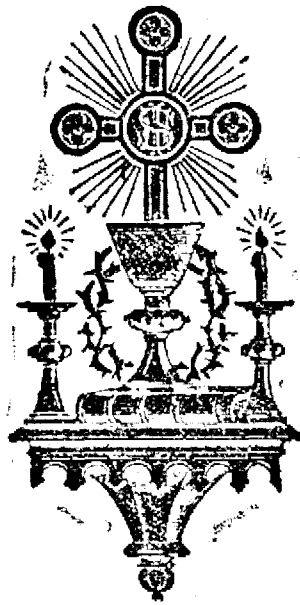

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de școale, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

M. Schromm
mehanic
Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur **marele său atelier mehanic** aranjat în Brașov, Hosszú-utca 27, unde se efectuează tot-felul de lucrări atingătoare în aceasta branșă, precum: **mașini de cusut, biciclete, gramofone și apaducte,** pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1897.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și ajutori bisericești.
Întemeiat în 1883
Tulcea pentru comit. și araz 498.
Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lovinici și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preștelor cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

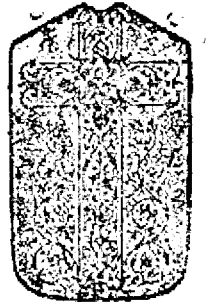
odăjdii, steaguri, cruci, statue

- sau altfel de ajusturi bisericești -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale — necesare la formarea ajustărilor bisericești. —

Pentru liferările mele lau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

Atelier Häusler, Bistrița—Bestercze.

Atelierul Häusler

existent de 25 de ani, aranjat de nou, în stilul cel mai modern, se recomandă onoratului public pentru

- Lucrări artistice în fotografie de portret.
- Inmăriri fotografice până la mărime naturală precum și portretele în ulei.
- Pastel acvarelle, cadouri de Crăciun și Anul-nou, executate după orice fotografii.

Prețuri moderate. Chipuri durabile.
Decorat la mai multe expoziții.

Comenzile pentru Crăciun să se facă inclusive până în 20 Decembrie.

Specialist în fotografierea copiilor.

Grupuri mari în tablouri.

Pianuri sau Harmoniuri

se cumppără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri

V. Heldenberg, Sibiu

Str. Clsnădiei 9. (vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman).
Întemeiat la anul 1867 ca l-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică.

Sortiment bogat de pianuri de închiriat.
Plătire în rate după dorință.
Pianuri vechi să primesc ca schimb.

Prăvălie nouă în Arad.

La 1 Noiembrie am deschis pe Piața Andrassy-ter No 20, lângă Hotelul Central (Központi Szálloda) o

prăvălie de bijuterii și ceasornice.

Magazin bogat în nestemate la bijuterii de aur și argint și la obiecte de argint veritabil de China, astfel, că pot satisface pe deplin și cerințelor celor mai delicate.

În atelierul meu de reparație se execută foarte artistic tot-felul de obiecte în aceasta branșă, ceasornice și se reparaază și transformează bijuterii etc.

Principiul meu ca negătător și industriaș e: **Promptitudine, lefinătate și încredere.**

Sperez că mi se va da ocaziune, ca atât în privința prețurilor cât și a executării de obiecte să conving on. public.

Cu deosebită stimă:

Fellner Samu,
clasornicar și bijutier.

Piața Andrassy 20.

Lângă Hotel Central.

Prăvălie Nouă!

MARE MAGAZIN DE: ICOANE ȘI CADRE PENTRU ICOANE.

Unicul specialist în cadrare de icoane.
Arad, Strada Salacz Gyula No. 3.

În atelierul propriu efectuează cu punctualitate încadrarea icoanelor. Primesc pe lângă prețurile cele mai moderate tot-felul de lucrări în branșă aceasta.

Lucrările de sticlărie le execut prompt.
Rugând binevoitorului sprijin sunt

Cu stimă: **Freimann József.**

Prăvălie Nouă!

Prăvălie Nouă!

Prăvălie Nouă!